

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» Բաց Բաժնետիրական Ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԷԶ

ԴԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2015Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ և ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՄԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ	1
ԱՆԿԱՌ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	2
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2015Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ	4
ՇԱՀՈՒՑՑԻ ԿԱՍ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2015Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ	5
ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2015Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ	6
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2015Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ	7
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 2015Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ	8
1. Բանկը	8
2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն	8
3. Կարևոր հաշվապահական դատողությունների և գնահատումների հետ կապված անորոշության հիմնական աղբյուրները	20
4. Նոր և վերանայված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների կիրառումը	22
5. Ձուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները	28
6. Կոմիսիոն եկամուտներ և ծախսեր	28
7. Ձուտ արտարժույթային եկամուտ	28
8. Այլ եկամուտ	29
9. Տոկոսակիր ակտիվների գծով (արժեզրկումից կորուստներ)/արժեզրկման հակադարձումներ	29
10. Անձնակազմի գծով ծախսեր	29
11. Այլ ծախսեր	29
12. Շահութահարկի գծով ծախս	29
13. Մեկ բաժնետոմսին ընկնող շահույթ	31
14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	31
15. Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	31
16. Հաճախորդներին տրված վարկեր	32
17. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	37
18. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ	37
19. Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	38
20. Հիմնական միջոցներ	39
21. Ոչ նյութական ակտիվներ	40
22. Այլ ակտիվներ	40
23. ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	41
24. Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	41
25. Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	41
26. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	43
27. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ	43
28. Ստորադաս փոխառություն	44
29. Այլ պարտավորություններ	44
30. Սեփական կապիտալ	44
31. Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ	45
32. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	47
33. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը	49
34. Կապիտալի ռիսկի կառավարում	51
35. Ռիսկերի կառավարում	53
36. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր	69

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2015Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ և ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ

Ղեկավարությունը պատասխանատու է «Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Բանկ) 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա գործունեության արդյունքները, դրամական միջոցների հոսքերը և սեփական կապիտալում փոփոխությունները ճշմարիտ ներկայացնող, Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտներին (ՖՀՄՍ) համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է՝

- հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճ ընտրության և կիրառման համար,
- հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ ներկայացվող տեղեկատվության համապատասխանության, վստահելիության, համեմատականության և հասկանալիության համար,
- լրացուցիչ բացահայտումների տրամադրման համար, երբ ՖՀՄՍ-ի հատուկ պահանջների համապատասխանությունը բավարար չէ, որպեսզի օգտագործողները պատկերացում կազմեն որոշակի գործարքների էության, Բանկի ֆինանսական վիճակի և ֆինանսական գործունեության այլ իրադարձությունների և պայմանների վերաբերյալ, և
- Բանկի գործունեության անընդհատության ապահովման կարողությունը գնահատելու համար:

Ղեկավարությունը նաև պատասխանատու է՝

- Բանկի ներքին վերահսկողության արդյունավետ համակարգի մշակման, ներդրման և պահպանման համար,
- համապատասխան հաշվապահական գրանցումներ վարելու համար, որոնք բավարար կլինեն Բանկի գործառնությունները արտացոլելու և ներկայացնելու, և ցանկացած ժամանակ ողջամիտ ճշգրտությամբ բացահայտելու Բանկի ֆինանսական վիճակը, ինչպես նաև հնարավորություն կընձեռեն Ղեկավարությանը հավաստիանալու, որ Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՀՄՍ-ներին,
- ՀՀ օրենսդրության և հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան հաշվապահական հաշվառում վարելու համար,
- Բանկի ակտիվների անվտանգության ապահովման համար խելամիտ քայլերի իրականացման համար, և
- խարդախությունների և նմանատիպ այլ երևույթների բացահայտման և կանխարգելման համար:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատված են հրապարակման համար 2016թ. ապրիլի 28-ին:

Ստորագրված է Բանկի ղեկավարության անունից՝

Արմեն Նալչյան
Գործադիր տնօրեն

Դավիթ Ազատյան
Գլխավոր հաշվապահ

28 ապրիլի 2016թ.
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

ԱՆԿԱՆ ԱՌԴԴՏՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին և Խորհրդին

Մեր կողմից իրականացվել է «Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների համապատասխան սույն ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի ապահովման համար, որը ղեկավարությունը համարում է անհրաժեշտ սխալի կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է՝ մեր կողմից իրականացված աուդիտի արդյունքում կարծիք արտահայտել ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք աուդիտը իրականացրեցինք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է, որ մենք հետևենք Եթիկայի պահանջներին և աուդիտը պլանավորենք և իրականացնենք՝ ֆինանսական հաշվետվություններն էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու մասին ողջամիտ հավաստիացում ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են այնպիսի ընթացակարգերի իրականացում, որոնք թույլ են տալիս ձեռք բերել աուդիտորական ապացույցներ ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ: Ընտրված ընթացակարգերը կախված են աուդիտորի դատողություններից, ներառյալ՝ խարդախությամբ կամ սխալներով պայմանավորված՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումների ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկը գնահատելիս աուդիտորը դիտարկում է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ կերպով ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության համակարգը՝ նպատակ ունենալով մշակել համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ կարծիք արտահայտել կազմակերպության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ: Աուդիտորական աշխատանքները նաև ներառում են ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման ժամանակ կիրառված հաշվապահական հաշվառման կանոնների և մեթոդների համապատասխանության, ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների հիմնավորվածության, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար են և համապատասխան՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով, ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «ՀայԷկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության ֆինանսական վիճակը, և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների:

Հարցի շեշտադրում

Կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են այն ենթադրության հիման վրա, որ Բանկը կապահովի իր գործունեության անընդհատությունը: Ինչպես ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվությունների Ծան. 34-ում, 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Բանկը պարտավոր է ապահովել համապատասխանություն 30,000,000 հազար ՀՀ դրամի չափով նվազագույն կապիտալի կանոնակարգային նոր պահանջների հետ: Ղեկավարության ծրագրերն այս կապակցությամբ նույնպես դիտարկված են ֆինանսական հաշվետվությունների Ծան. 34-ում և 36-ում: Ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում ճշգրտումներ, որոնք կարող էին առաջանալ 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կանոնակարգային պահանջի չպահպանման հետևանքով: Մեր կարծիքը ձևափոխված չէ այս հարցի առնչությամբ:

Սրբուհի Հակոբյան
Գործադիր տնօրեն

Արփինե Ղևոնդյան
Աուդիտի ղեկավար

Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
Դելոյթ Արմենիա ՓԲԸ

28 ապրիլի, 2016թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ

	Ծան.	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	27,550,590	22,354,455
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	27	-	54,263
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	7,128,134	5,147,575
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	18	832,166	1,255,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16	59,175,240	52,057,388
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	17,18	-	-
- Բանկի կողմից պահվող		338,213	49,478
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		8,527,788	6,118,811
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	19	-	194,991
Շահութահարկի գծով կանխավճար		97,099	-
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	12	105,444	35,921
Հիմնական միջոցներ	20	4,133,786	4,041,033
Ոչ նյութական ակտիվներ	21	83,116	95,021
Այլ ակտիվներ	22	423,612	514,278
Ընդամենը ակտիվներ		108,395,188	91,919,011
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
Պարտավորություններ			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	27	693	19,659
Հետգնման պայմանագրեր	18	9,104,678	7,215,899
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	23	2,764,173	2,420,521
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	24	11,185,602	9,601,473
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	25	2,997,550	3,076,403
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26	61,973,987	57,525,303
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություններ		-	107,722
Ստորադաս փոխառություն	28	4,425,604	-
Այլ պարտավորություններ	29	942,825	881,016
Ընդամենը պարտավորություններ		93,395,112	80,847,996
Մեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	30	2,333,338	2,333,338
Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ	30,36	4,001,688	-
Գլխավոր պահուստ		6,000,000	5,405,133
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների պահուստ		(96,295)	262,264
Զբաղիված շահույթ		2,761,345	3,070,280
Ընդամենը սեփական կապիտալ		15,000,076	11,071,015
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		108,395,188	91,919,011

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2016թ. ապրիլի 28-ին:

Արմեն Նալչյան
Գործադիր տնօրեն

Դավիթ Ազատյան
Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ

	Ծան.	2015թ.	2014թ.
Տոկոսային եկամուտ	5	9,858,009	8,342,889
Տոկոսային ծախս	5	(5,317,086)	(4,093,529)
Զուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները		4,540,923	4,249,360
Տոկոսակիր ակտիվների գծով (արժեզրկումից կորուստներ)/արժեզրկման հակադարձումներ		(358,600)	61,283
Զուտ տոկոսային եկամուտ	9	4,182,323	4,310,643
Զուտ (վնաս)/օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից և պարտավորություններից		(242,318)	130,157
Զուտ արտարժույթային եկամուտ	7	885,591	747,117
Կոմիսիոն եկամուտներ	6	1,460,908	1,508,982
Կոմիսիոն ծախսեր	6	(386,072)	(401,691)
Զուտ օգուտ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով		6,347	171,314
Այլ եկամուտ	8	397,996	318,935
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտ		2,122,452	2,474,814
Գործառնական եկամուտ		6,304,775	6,785,457
Անձնակազմի գծով ծախսեր	10	(3,338,583)	(3,393,487)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	20	(371,992)	(350,862)
Ոչ նյութական միջոցների ամորտիզացիա	21	(15,636)	(14,905)
Այլ ծախսեր	11	(1,979,338)	(1,859,453)
Արժեզրկումից հակադարձումներ /(կորուստներ) այլ ակտիվների գծով	22	4,622	(21,194)
Գործառնական ծախսեր		(5,700,927)	(5,639,901)
Ասոցիացված կազմակերպության օգուտի/(վնասի) բաժին	19	9,694	(49,552)
Շահույթը նախքան շահութահարկով հարկումը		613,542	1,096,004
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(164,276)	(279,208)
Տարվա շահույթ		449,266	816,796
Այլ համապարփակ եկամուտ			
Հետագայում շահույթում կամ վնասում վերադասակարգման ենթակա հոդվածներ			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումից օգուտ (վնաս)/օգուտ տարվա համար		(428,066)	(796,283)
Տարվա ընթացքում իրացված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգումից ճշգրտում		(18,189)	(214,568)
Այլ համապարփակ եկամուտի տարրերին վերաբերող շահութահարկ		89,251	202,170
Ասոցիացված կազմակերպության՝ այլ համապարփակ եկամուտի բաժինը			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման ճշգրտումից օգուտ (վնաս) տարվա համար		(1,943)	(811)
Ասոցիացված կազմակերպության համապարփակ եկամուտի այլ տարրերին վերաբերող շահութահարկ		388	162
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ եկամուտ, շահութահարկով հարկումից հետո		(358,559)	(809,330)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		90,707	7,466
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ	13		
Բազային		0.48	0.88
Նույնացված		0.47	0.88

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2016թ. ապրիլի 28-ին:

Արմեն Նալչյան
Գործադիր տնօրեն

Դավիթ Ազատյան
Գլխավոր հաշվապահ

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ

	Ծան	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Զբաղիչ շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը 2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		2,333,338	-	5,405,133	1,071,594	2,253,484	11,063,549
Տարվա շահույթ		-	-	-	-	816,796	816,796
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ		-	-	-	-	-	-
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ շահութահարկով հարկումից հետո		-	-	-	(808,681)	-	(808,681)
Ասոցիացված կազմակերպության այլ համապարփակ եկամուտի մասնաբաժին շահութահարկից հետո		-	-	-	(649)	-	(649)
Ընդամենը տարվա այլ համապարփակ եկամուտ		-	-	-	(809,330)	-	(809,330)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		-	-	-	(809,330)	816,796	7,466
Մնացորդը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2,333,338	-	5,405,133	262,264	3,070,280	11,071,015
 Տարվա շահույթ		-	-	-	-	449,266	449,266
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ		-	-	-	-	-	-
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ շահութահարկով հարկումից հետո		-	-	-	(357,004)	-	(357,004)
Ասոցիացված կազմակերպության այլ համապարփակ եկամուտի մասնաբաժին շահութահարկից հետո		-	-	-	(1,555)	-	(1,555)
Ընդամենը տարվա այլ համապարփակ եկամուտ		-	-	-	(358,559)	-	(358,559)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		-	-	-	(358,559)	449,266	90,707
 Հայտարարված շահաբաժիններ	30	-	-	-	-	(163,334)	(163,334)
Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ	30	-	4,001,688	-	-	-	4,001,688
Գլխավոր պահուստի ավելացում	30	-	-	594,867	-	(594,867)	-
Մնացորդը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2,333,338	4,001,688	6,000,000	(96,295)	2,761,345	15,000,076

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2016թ. ապրիլի 28-ին:

Արմեն Նալչյան
Գործադիր տնօրեն

Դավիթ Ազատյան
Գլխավոր հաշվապահ

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ

	Ծան.	2015թ.	2014թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Տարվա շահույթ		449,266	816,796
<i>Վճարումներ</i>			
Շահութահարկի գծով ծախս		164,276	279,208
Արժեզրկումից վնաս/(օգուտ)		353,978	(40,089)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		387,628	365,767
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս		4,625	2,665
Եկամուտ դրամաշնորհներից		(507)	(507)
Արտարժույթի փոխարկումից գուտ վնաս		(117,403)	211,610
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից գուտ օգուտ		(6,347)	(171,314)
Ասոցիացված կազմակերպության (օգուտի)/վնասի բաժին		(9,694)	49,552
Այլ եկամուտ		(446)	(11,548)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ նախքան գործառնական ակտիվներում կամ պարտավորություններում փոփոխությունները		1,225,376	1,502,140
Գործառնական ակտիվներում կամ պարտավորություններում փոփոխություններ			
<i>Գործառնական ակտիվների (աճ/նվազում)</i>			
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		(2,107,157)	(2,454,264)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր		423,631	124,036
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(7,001,287)	(8,041,480)
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		54,263	(54,263)
Այլ ակտիվներ		92,463	127,293
<i>Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)</i>			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		1,648,099	2,380,279
Հետգնման պայմանագրեր		1,888,779	2,711,115
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		4,508,413	9,804,969
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ		(18,966)	12,919
Այլ պարտավորություններ		70,265	266,472
Գործառնական գործունեությունից առաջացած դրամական միջոցներ նախքան շահութահարկով հարկումը		783,879	6,379,216
Վճարված շահութահարկ		(349,365)	(358,992)
Գործառնական գործունեությունից ստացված գուտ դրամական միջոցներ		434,514	6,020,224
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերում		(3,811,200)	(1,727,505)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրացումից մուտքեր		877,243	1,865,204
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(535,507)	(815,378)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		66,137	24,412
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(3,731)	-
Ներդրումային գործունեությունում օգտագործված գուտ դրամական միջոցներ		(3,407,058)	(653,267)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
ՀՀ Գենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից վարկերի ստացում/(մարում)		343,652	(102,464)
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերից մուտքեր		1,451,945	-
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի մարում		(1,549,365)	(1,195,001)
Ստորադաս փոխառությունից մուտքեր		4,386,429	-
Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ		4,001,688	-
Բաժնետոմսերի գծով վճարված շահաբաժիններ		(147,063)	(2,006)
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված/ (ֆինանսական գործունեությունում օգտագործված) դրամական միջոցներ		8,487,286	(1,299,471)
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը արտարժույթով պահվող դրամական միջոցների մնացորդների վրա		(318,607)	420,228
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ		5,196,135	4,487,714
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեսկզբի դրությամբ	14	22,354,455	17,866,741
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեվերջի դրությամբ	14	27,550,590	22,354,455
Լրացուցիչ տեղեկություններ			
Ստացված տոկոսներ		9,345,327	8,102,988
Վճարված տոկոսներ		(5,270,327)	(4,075,910)

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2016թ. ապրիլի 28-ին:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

1. Բանկը

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն (Այսուհետ՝ «Բանկ») հիմնվել է 1991 թվականին Հայաստանի Հանրապետությունում ԽՍՀՄ Բնակսոցքանկի հայկական Հանրապետական բանկի (1991-1993թ.-ին «Հայպետբանկ» ՓԲԸ) հիման վրա և 1995թ.-ին վերակազմավորվել է որպես բաց բաժնետիրական ընկերության: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ օրենսդրությամբ և այն գործում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից տրամադրված թիվ 1 արտոնագրի հիման վրա:

Բանկն ընդունում է ավանդներ և տրամադրում է վարկեր, ինչպես նաև մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց:

Բանկի գլխամասային գրասենյակը և թվով 19 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 20 մասնաճյուղեր՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 1 մասնաճյուղ՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Ամիրյան 23/1:

2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Համապատասխանության մասին հայտարարություն: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են այն ենթադրության հիման վրա, որ Բանկը գործում է անընդհատության հիմունքով և կշարունակի իր գործունեությունը տեսանելի ապագայում: Ինչպես ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվությունների Ծան. 34-ում, 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Բանկը պարտավոր է ապահովել համապատասխանություն 30,000,000 հազար ՀՀ դրամի չափով նվազագույն կապիտալի կանոնակարգային նոր պահանջների հետ: Ղեկավարության ծրագրերն այս կապակցությամբ նույնպես դիտարկված են ֆինանսական հաշվետվությունների Ծան. 34-ում և 36-ում: Ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում ճշգրտումներ, որոնք կարող էին առաջանալ 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կանոնակարգային պահանջի չպահպանման հետևանքով:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են պատմական արժեքի հիման վրա, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք չափվում են իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջի դրությամբ, ինչպես ներկայացված է ստորև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում:

Պատմական արժեքը սովորաբար հիմնված է ապրանքների և ծառայությունների դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

Իրական արժեքն այն գումարն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքի արդյունքում կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս՝ անկախ նրանից, թե արդյոք այդ գինն ուղղակիորեն դիտարկելի է կամ գնահատվել է՝ օգտագործելով այլ գնահատման մեթոդներ: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը գնահատելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում ակտիվի կամ պարտավորության այնպիսի բնութագրերը, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին չափման ամսաթվի դրությամբ ակտիվի կամ պարտավորության գինը որոշելիս: Այս ֆինանսական հաշվետվություններում չափման և/կամ այլ բացահայտումների նպատակով իրական արժեքը որոշվում է նման սկզբունքներով, բացառությամբ վարձակալության գործարքներից, որոնք նկարագրված են ՀՀՄՍ 17-ում և չափումներից, որոնք թեև համանման են իրական արժեքին, սակայն իրական արժեքով չեն, մասնավորապես օգտագործման արժեքը՝ ըստ ՀՀՄՍ 36-ի:

Ի լրումն՝ ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով իրական արժեքի չափումները դասակարգվում են մակարդակ 1, 2 և 3-ի՝ ելնելով իրական արժեքի չափումներում օգտագործված սկզբնական տվյալների դիտարկելիության աստիճանից, ինչպես նաև այդ սկզբնական տվյալների՝ իրական արժեքով չափման

ամբողջական պատկերի վրա ազդեցության էականության աստիճանից: Այդ մակարդակները կարելի է նկարագրել հետևյալ կերպ՝

- Մակարդակ 1-ի դեպքում ելակետային տվյալներ են հանդիսանում ակտիվ շուկայում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների նշված գները (չձգքով), որոնք Բանկին հասանելի են չափման ամսաթվի դրությամբ:
- Մակարդակ 2-ի ելակետային տվյալները իրենցից ներկայացնում են մակարդակ 1-ում նշված գներից տարբերվող ելակետային տվյալները, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով:
- Մակարդակ 3-ի ելակետային տվյալներն իրենցից ներկայացնում են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ:

Բանկն ընդհանուր առմամբ ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունն ըստ իրացվելիության: Ստացվելիք և վճարվելիք գումարներին վերաբերող վերլուծությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից հետո 12 ամիսների ընթացքում (ընթացիկ) և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում (ոչ ընթացիկ) ներկայացված են Ծանոթագրություն 35-ում:

Գործառնական արժույթ: Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված միավորները չափվում են այն տնտեսական միջավայրում գործող արժույթով, որում Բանկն իրականանցում է իր գործունեությունը («Գործառնական արժույթ»): Բանկի գործառնական արժույթը ՀՀ դրամն է (այսուհետև՝ դրամ): Դրամը նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Բոլոր արժեքները կլորացված են հազար ՀՀ դրամի չափով, եթե այլ բան նշված չէ:

Հաշվանցում: Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Եկամուտները և ծախսերը չեն հաշվանցվում շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե դա չի պահանջվում կամ թույլատրվում որևէ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտով կամ մեկնաբանությամբ և հստակ բացահայտված չէ Բանկի հաշվապահական քաղաքականության մեջ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները ներկայացված են ստորև:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր: Ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտները ճանաչվում են, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և եկամտի գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Տոկոսային եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության (կամ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների խմբի) ամորտիզացված արժեքի հաշվարկման և համապատասխան ժամանակահատվածի կտրվածքով տոկոսային ծախսի և տոկոսային եկամտի բաշխման մեթոդն է:

Արդյունավետ տոկոսադրույթն այն դրույթն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ, համապատասխան դեպքերում, ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները զեղչում է ճշգրիտ մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության զուտ հաշվեկշռային արժեքը:

Այն դեպքերում, երբ տեղի է ունենում ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ակտիվների խմբի արժեքի նվազում (մասնակի նվազում) արժեզրկումից կորստի հետևանքով, տոկոսային եկամուտն այնուհետև ճանաչվում է՝ կիրառելով այն տոկոսադրույթը, որը կիրառվել էր արժեզրկումից կորուստը չափելու նպատակով ապագա դրամական հոսքերը զեղչելիս:

Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրերից եկամուտ. վերը նշված գործիքների վաճառքից օգուտը/վնասը ճանաչվում է որպես տոկոսային եկամուտ կամ ծախս՝ շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում՝ հիմնվելով հետևյալ երկու մեծությունների տարբերության վրա՝ հետգնման արժեքի, որը կուտակվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը և վաճառքի գնի, երբ այդ գործիքները վաճառվում են երրորդ անձանց: Երբ հակադարձ հետգնումը/հետգնումը տեղի է ունենում իր սկզբնական պայմաններով, վաճառքի և պայմանագրի սկզբնական փուլում բանակցված հետգնման գնի միջև արդյունավետ օգուտը/տոկոսը ճանաչվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով:

Կումիսիոն եկամուտ: Վարկի տրամադրման վճարները հետաձգվում են հարակից ուղղակի ծախսումների հետ միասին և ճանաչվում են որպես վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում: Երբ հավանական է, որ վարկ տրամադրելու պարտավորությունը կհանգեցնի որոշակի պայմաններով վարկային համաձայնության, վարկային պարտավորության ստանձնման վճարները հետաձգվում են հարակից ուղղակի ծախսումների հետ միասին և հետագայում ճանաչվում որպես տրամադրված վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում: Երբ քիչ հավանական է, որ վարկ տրամադրելու պարտավորությունը կհանգեցնի որոշակի վարկային համաձայնագրի, վարկ տրամադրելու պարտավորության ստանձնման վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում վարկի տրամադրման պարտավորության մնացած ժամանակահատվածի ընթացքում: Այն դեպքում, երբ վարկ տրամադրելու պարտավորությունն ավարտվում է առանց վարկի տրամադրման, ապա վարկ տրամադրելու պարտավորության վճարները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում՝ պարտավորության ավարտի պահին: Վարկի սպասարկման վճարները եկամտագրվում են, երբ համապատասխան ծառայությունները մատուցվում են: Բոլոր այլ միջնորդավճարները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ ծառայությունները մատուցվում են:

Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կանոնավոր կերպով գնումները և վաճառքը հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական գործիքների կանոնավոր գնումները կամ վաճառքն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվների այն գնումները կամ վաճառքը, որոնք պահանջում են ակտիվների մատակարարում շուկայում ընդունված պայմաններով սահմանված կարգով:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Գործարքի գծով ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը, անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվներ: Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների՝ ա) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, գ) տրամադրված վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, դ) վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Դասակարգումը կախված է ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերման բնույթից և նպատակից և որոշվում է սկզբնական ճանաչման պահին:

ա) Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը պահվում է վաճառքի համար կամ նախատեսված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ակտիվ:

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում մոտ ապագայում վաճառքի նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Բանկի կողմից համատեղ կառավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը նախատեսված չէ կամ չի օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական ակտիվը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվներից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող.

- եթե նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական ակտիվը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, Բանկի փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն, և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ՀՀՄՍ 39. *Ֆինանսական գործիքներ: Ճանաչումը և չափումը* թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները ներկայացվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասները, որոնք առաջանում են շահույթում կամ վնասում ճանաչվող վերաչափման արդյունքում: Շահույթում կամ վնասում ճանաչվող զուտ օգուտը կամ վնասները ներառում են ֆինանսական ակտիվի գծով վաստակած բոլոր շահաբաժինները և տոկոսները և ներառվում են «այլ օգուտներ և վնասներ» և «տոկոսային եկամուտ» տողում, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

բ) Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնց գծով Բանկն ունի մինչև մարման ժամկետը պահելու հաստատուն մտադրություն և կարողություն: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը:

Եթե Բանկը որոշեր վաճառել կամ վերադասակարգել մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների զգալի մասը նախքան դրանց մարման ժամկետը (բացառությամբ հատուկ հանգամանքների առկայության), ողջ դասը կորակազրկվեր և պետք է դասակարգվեր որպես վաճառքի համար մատչելի: Ավելին, Բանկը ընթացիկ տարում և դրան հաջորդող երկու տարիների ընթացքում հնարավորություն չէր ունենա որևէ ֆինանսական ակտիվ դասակարգել որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվ:

գ) Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր: Առևտրային դեբիտորական պարտքերը, վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը, որոնք ունեն ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներ, որոնք գնանշված չեն ակտիվ շուկայում (ներառյալ բանկերից ստացվելիք միջոցներ, հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ ֆինանսական ակտիվներ) դասակարգվում են որպես «վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը: Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում տոկոսի ճանաչումը էական ազդեցություն չէր ունենա:

դ) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ են, որոնք դասակարգվում են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ չեն դասակարգվում որպես (ա) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով ճանաչվող ֆինանսական ակտիվներ, (բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ (գ) վարկեր և դեբիտորական պարտքեր:

Վաճառքի համար մատչելի՝ կապիտալ ներդրումները, որոնք չունեն գնանշված շուկայական արժեք և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջին գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշների առկայությունը որոշելու նպատակով: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե առկա է օբյեկտիվ վկայություն այն մասին, որ ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքեր կարող են ազդեցություն ունենալ ներդրման գծով գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված՝ գնանշված կամ չգնանշված կապիտալ ներդրումներում արժեթղթի իրական արժեքի զգալի կամ տևական անկումն ինքնարժեքից համարվում է արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն: Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն կարող են համարվել հետևյալ հայտանիշները

- թողարկողի կամ կոնտրագենտի զգալի ֆինանսական դժվարությունները, կամ
- պայմանագրի խախտումը, մասնավորապես տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը, կամ
- տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը, կամ
- փոխառուի կողմից սնանկության կամ ֆինանսական վերակազմակերպման գործընթացի նախաձեռնումը, կամ
- ֆինանսական դժվարությունների արդյունքում տվյալ ֆինանսական ակտիվի գծով ակտիվ շուկայի անհետացումը:

Ֆինանսական ակտիվների որոշ կատեգորիաների համար, ինչպիսիք են՝ վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, ակտիվները, որոնք ըստ գնահատականների առանձին արժեզրկված չեն, ի լրումն գնահատվում են նաև խմբային արժեզրկման տեսանկյունից: Վարկային պորտֆելի արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն կարող է համարվել Բանկի նախկին փորձը վճարումների հավաքագրման գծով, հետաձգված վճարումների թվի աճը պորտֆելում ինչպես նաև ազգային կամ տեղական մակարդակում դիտարկելի փոփոխությունները, որոնք կարող են հանգեցնել դեբիտորական պարտքի անհավաքագրելիության:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման գծով ծախսի գումարն իրենից ներկայացնում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի տարբերությունը՝ զեղչված ֆինանսական ակտիվի համար սկզբնապես սահմանված տոկոսադրույքով:

Ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորստի չափով անմիջականորեն բոլոր ակտիվների գծով, բացառությամբ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է պահուստային հաշվի միջոցով: Երբ ակտիվը կամ դեբիտորական պարտքը համարվում է անհուսալի, այն դուրս է գրվում պահուստային հաշվի միջոցով: Հետագայում դուրս գրված գումարների վերականգնումը կատարվում է դրանք պահուստային հաշվին կրեդիտագրելու միջոցով: Պահուստային հաշվի հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են եկամուտներում կամ ծախսերում:

Երբ վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտները կամ վնասները վերադասակարգվում են որպես տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթ կամ վնաս:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար այն դեպքում, եթե հաջորդող ժամանակաշրջանում արժեզրկումից կորուստի գումարը նվազում է, և նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն վերագրվել արժեզրկման ճանաչումից հետո տեղի ունեցող դեպքերի, նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով այնքանով, որքանով արժեզրկման ամսաթվի դրությամբ ներդրման հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում ամորտիզացված արժեքն այն դեպքում, եթե այդ արժեզրկումը ճանաչված չլիներ:

Ինչ վերաբերում է վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթերին, ապա նախկինում շահույթում կամ վնասում հաշվառված արժեզրկումից վնասները չեն հակադարձվում շահույթի կամ վնասի միջոցով: Իրական արժեքի ցանկացած փոփոխություն, որը տեղի է ունենում արժեզրկումից կորուստի ճանաչումից հետո, ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և կուտակվում է ներդրումների վերագնահատման պահուստի տակ:

Վարկերի դուրսգրում: Վարկերի արժեզրկումից կորուստները վերագրվում են պահուստներին, երբ համարվում են անհավաքագրելի: Վարկերը դուրս են գրվում Բանկի ղեկավարության կողմից գումարների հավաքագրման ուղղությամբ իրականացված բոլոր հնարավորություններն օգտագործելուց և գրավները վաճառելուց հետո: Դուրս գրված գումարների հետագա հավաքագրումը շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում է որպես ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստներին կատարած մասհանումների վերադարձ հավաքագրման ժամանակաշրջանում:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ իրավունքը: Եթե Բանկը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Բանկը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Բանկը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը:

Ֆինանսական ակտիվը ամբողջությամբ ապաճանաչելիս հաշվեկշռային արժեքի և ստացված հատուցման այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարի տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում:

Եթե Բանկի շարունակվող ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի միայն մի մասով է (օրինակ՝ երբ Բանկը պահպանում է փոխանցված ակտիվի մի մասը հետգնելու օպցիոնը), ապա Բանկը ֆինանսական ակտիվի նախկին հաշվեկշռային արժեքը բաշխում է այն մասի, որն այն շարունակում է ճանաչել շարունակվող ներգրավվածության ներքո, և այն մասի միջև, որն այն այլևս չի ճանաչում՝ փոխանցման ամսաթվի դրությամբ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա: Այլևս չճանաչվող մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի և այլևս չճանաչվող մասի դիմաց ստացված հատուցման և դրա վրա բաշխված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարների տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված օգուտը կամ վնասը բաշխվում է այն մասի, որը շարունակվում է ճանաչվել, և այլևս չճանաչվող մասի միջև՝ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա:

Ֆինանսական պարտավորություններ: Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ որպես այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է վաճառքի համար կամ դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետգնման նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Բանկի կողմից համատեղ ղեկավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական պարտավորությունը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական պարտավորություններից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, բանկի փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսի և ՀՀՄՍ 39. Ֆինանսական գործիքներ: Ծանաչումը և չափումը, թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Արժեթղթերի հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի փոխառության գործարքներ. սովորական գործունեության ընթացքում Բանկը կնքում է ֆինանսական ակտիվների վաճառքի և հետգնման (ռեպո), ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների գնման և հետվաճառքի (հակադարձ ռեպո) պայմանագրեր: Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրերը օգտագործվում են Բանկի կողմից որպես գանձապետական կառավարման տարր:

Ռեպո համաձայնագիրը իրենից ներկայացնում է վճարի կամ այլ հատուցման դիմաց ֆինանսական ակտիվի փոխանցում մեկ այլ կողմի և համապատասխան պարտավորություն՝ հետ գնելու այդ ֆինանսական ակտիվն ապագայում փոխանակման համար օգտագործված կանխիկ կամ այլ հատուցման գումարը գումարած տոկսը: Այս պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործարքներ:

Բանկը կնքում է արժեթղթերի հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի փոխառության պայմանագրեր, ըստ որոնց այն ստանում կամ փոխանցում է գրավի առարկան՝ շուկայում ընդունված պրակտիկայի համաձայն: Հետգնման գործարքների ստանդարտ պայմաններով Հայաստանի Հանրապետությունում, գրավառում իրավունք ունի վաճառել կամ վերագրավադրել գրավի առարկան, պայմանով որ դրա դիմաց կվերադարձնի համարժեք արժեթղթեր՝ գործարքի փակման ամսաթվին:

Արժեթղթերի փոխանցումը կոնտրագենտներին միայն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, եթե դրա հետ միասին փոխացվում են նաև սեփականության հետ կապված ռիսկերը և օգուտները:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ: Այլ ֆինանսական պարտավորությունները, ներառյալ այլ փոխառու միջոցները, ենթակա (սուբորդինացված) պարտավորությունները և այլ ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, առանց գործարքի ծախսերի:

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ տոկոսային ծախսը ճանաչելով արդյունավետության հիմունքով:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ

տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն զեղչում է ապագա գնահատված կանխիկ վճարումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարգևավճարներ կամ զեղչեր) ֆինանսական պարտավորության ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ (ըստ անհրաժեշտության) ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա գույտ հաշվեկշռային արժեքին:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Բանկի պարտավորությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված և վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր. Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը մի այնպիսի պայմանագիր է, որի արդյունքում այդ պայմանագիրը տրամադրողը պարտավորվում է կատարել որոշակի վճարումներ, պայմանագիրը ստացողին փոխհատուցելով այն կորուստները, որը վերջինս կրում է որոշակի պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի համաձայն սահմանված ամսաթվին վճարումներ չկատարելու արդյունքում:

Բանկի կողմից տրամադրված ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը սկզբնապես չափվում են դրանց իրական արժեքով, և եթե չեն դասակարգվում որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, հետագայում չափվում են հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնով:

- ՀՀՄՍ 37. Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ ստանդարտի համաձայն որոշված պայմանագրով նախատեսված պարտավորության գումարի, և
- Ի սկզբանե ճանաչված գումարի՝ նվազեցված, ըստ անհրաժեշտության, հասույթի ճանաչման քաղաքականության համաձայն ճանաչված՝ կուտակված արժեզրկման չափով

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ: Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն արտարժույթային ռիսկը կառավարելու նպատակով կնքում է գործարքներ տարբեր ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով, այդ թվում՝ արտարժույթի սվոփեր և արտարժույթի փոխանակման պայմանագրեր: Նման ֆինանսական գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակով պահվող և դրանց հաշվառումն իրականացվում է ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք չափվում են իրական արժեքով: Կախված գործիքի շուկայական կամ պայմանագրային արժեքից, ինչպես նաև մի շարք այլ գործոններից, իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշումներով կամ գնային մոդելներով: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները համարվում են ակտիվներ, եթե դրանց իրական արժեքը դրական է և պարտավորություններ, եթե դրանց արժեքը բացասական է: Գործարքների շահույթը և վնասը վերոնշյալ գործիքների դեպքում գրանցվում են համապարփակ եկամտի մասին հաշվետվություններում՝ որպես իրական արժեքով շահույթի և վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների գործարքներից առաջացած գույտ օգուտ կամ վնաս: Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ներառվում են օգուտում կամ վնասում:

Բանկը որպես վարձակալ: Գործառնական վարձակալության վճարները ծախսագրվում են գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որևէ այլ պարբերական հիմունք ավելի ճշգրիտ է ներկայացնում վարձակալությունից տնտեսական օգուտների ստացման ժամանակային բաշխումը: Գործառնական վարձակալության պայմանագրով նախատեսված պայմանական վարձավճարները ծախսագրվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք առաջանում են:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ: Դրամական միջոցներն և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ միջոցները, թղթակցային հաշիվների մնացորդները, որոնք զերծ են սահմանափակումներից և ժամկետային ավանդները, որոնց մարման նախնական ժամկետը չի գերազանցում 90 օրը, որոնք կարճ

ժամկետում կարող են փոխարկվել կանխիկի և որոնք ծանրաբեռնված չեն պայմանագրային պարտավորություններով:

Թանկարժեք մետաղներ: Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա: Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

Առգրավված ակտիվներ: Որոշակի հանգամանքներում, ակտիվներն առգրավվում են ժամկետանց վարկերի գծով գրավադրված գույքի վրա արգելանքի կիրառման դեպքում: Առգրավված ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և վաճառքի ինքնարժեքից նվազագույնով:

Հիմնական միջոցներ: Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման կորուստները, եթե այդպիսիք կան:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա և նախատեսված է զրոյացնելու ակտիվների արժեքը դրանց օգտակար ծառայության վերջում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով հետևյալ օգտակար ծառայության ժամկետներով՝

Հիմնական միջոցների դասը	Օգտակար ծառայություն (տարիներ)
Շենքեր	50
Համակարգիչներ	3-5
Մեքենաներ	8
Վարձակալված ակտիվների բարելավումներ	20
Այլ	8

Վարձակալված ակտիվների բարելավումները ամորտիզացվում են վարձակալության ժամկետի և օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնով, եթե առկա չէ ողջամիտ համոզվածություն այն մասին, որ Բանկը կստանա ակտիվի նկատմամբ սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի վերջում կամ կերկարաձգի վարձակալության ժամկետը:

Հիմնական միջոցների տարրը ապաճանաչվում է այն օտարելիս կամ, երբ այդ ակտիվի շարունակական օգտագործումից այլևս տնտեսական օգուտներ չեն ենթադրվում: Հիմնական միջոցների վաճառքից կամ շրջանառությունից դուրսբերումից առաջացած ցանկացած օգուտ կամ վնաս հաշվարկվում է որպես ակտիվի վաճառքից ստացված միջոցների և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվներ: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Ամորտիզացիան օգտակար ծառայության ժամանակահատվածում հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով: Օգտակար ծառայության ժամանակահատվածը և ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդը վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում՝ գնահատումներում ցանկացած փոփոխություն հաշվառելով առաջընթաց կերպով: Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել առանձին, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ոչ նյութական ակտիվների ապաճանաչում: Ոչ նյութական ակտիվներն ապաճանաչվում են դրանք օտարելիս կամ երբ այլևս դրանց օգտագործումից կամ օտարումից չեն ակնկալվում հետագա տնտեսական օգուտներ: Ապաճանաչումից օգուտները կամ վնասները չափվում են որպես ակտիվի օտարումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում այն ժամանակաշրջանում, երբ ակտիվն ապաճանաչվում է:

Նյութական և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում, բացի գույքից: Յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում Բանկը վերանայում է իր նյութական և ոչ նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները՝ որոշելու համար արդյոք կա որևէ հայտանիշ, որ այս ակտիվներում եղել են արժեզրկումից կորուստներ: Եթե առկա է որևէ նմանատիպ հայտանիշ, ապա գնահատվում է ակտիվների փոխհատուցվող գումարը, որպեսզի որոշվեն արժեզրկումից կորուստները (եթե այդպիսիք կան): Եթե առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հնարավոր չէ որոշել, Բանկը գնահատում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին այդ ակտիվը պատկանում է: Եթե հնարավոր է որոշել բաշխման ողջամիտ և հետևողական հիմունք, ապա կորպորատիվ ակտիվները ևս բաշխվում են առանձին դրամաստեղծ միավորներին, այլապես դրանք բաշխվում են դրամաստեղծ ակտիվների փոքրագույն խմբին, որոնց համար կարելի է որոշել խելամիտ և հետևողական հիմունք:

Անորոշ օգտակար ծառայությամբ և օգտագործման համար դեռևս ոչ մատչելի ոչ նյութական ակտիվները ստուգվում են արժեզրկման առկայության տեսանկյունից առնվազն տարին մեկ անգամ, ինչպես նաև երբ առկա է հայտանիշ, որ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել:

Փոխհատուցվող գումարն իրական արժեքից (հանած վաճառքի հետ կապված ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է. օգտագործման արժեքը գնահատելիս ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը բերվում են ներկա արժեքի՝ կիրառելով տոկոսադրույք մինչև հարկումը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը, որոնցով ապագա գնահատված հոսքերը չեն ճշգրտվել:

Եթե ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է ավելի քիչ, քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա հաշվեկշռային արժեքն իջեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստն անհապաղ ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով: Վերջինիս դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Եթե հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) հաշվեկշռային արժեքն ավելացվում է մինչև վերանայված փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ավելացումից հետո հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը կորոշվեր, եթե նախորդ ժամանակաշրջաններում ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումը անմիջապես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով, ինչի դեպքում արժեզրկումից կորստի հակադարձումը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Ներդրումներ ասոցիացված ընկերություններում: Ասոցիացված ընկերությունը կազմակերպություն է, որտեղ Բանկն ունի նշանակալի ազդեցություն, բայց չի վերահսկում նրան առանձին կամ համատեղ՝ ներդրման օբյեկտի ֆինանսական և գործառնական քաղաքականության գծով որոշումներ ընդունելու միջոցով: Ներդրման օբյեկտի ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև գործունեության արդյունքներում ներդրողի բաժնեմասը ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվում են բաժնեմասնակցության մեթոդով, բացի այն դեպքերից, երբ ներդրումը դասակարգվում է վաճառքի համար մատչելի:

Ասոցիացված ընկերություններում ներդրումները հաշվառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում սկզբնական արժեքով, և ճշգրտվում են ասոցիացված ընկերության գուտ ակտիվներում Բանկի մասնակցության փոփոխությանը համապատասխան, հաշվի առնելով առանձին ներդրումների արժեքի արժեզրկումից կորուստները: Բանկի բաժնեմասը գերազանցող՝ ասոցիացված ընկերության վնասները չեն ճանաչվում:

Ներդրման ամսաթվով ասոցիացված ընկերության գուտ ակտիվների իրական արժեքը գերազանցող ներդրման մասը ճանաչվում է որպես գույքի: Ասոցիացված ընկերությունում ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ գուտ որոշելի ակտիվների իրական արժեքում բանկի ունեցած մասնակցությունից ցածր

ձեռքբերման արժեքի տարբերությունը (ձեռքբերման գծով զեղչը) կրեդիտագրվում է շահույթում կամ վնասում՝ ձեռքբերման ժամանակահատվածում:

Այն դեպքում երբ Բանկը գոծարքի մեջ է մտնում Բանկի հետ ասոցիացված ընկերության հետ, շահույթները կամ վնասները մարվում են Բանկի՝ տվյալ ասոցիացված կազմակերպությունում ունեցած մասնակցության չափով: Կորուստները կարող են վկայել փոխանցվող ակտիվի արժեզրկման մասին, և այդ դեպքում համապատասխան արժեզրկման գծով պահուստավորում է պահանջվում:

Հարկում

Շահութահարկի գծով ծախսը ներառում է ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը և հետաձգված հարկը:

Ընթացիկ հարկ: Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը հիմնված է տարվա հարկվող շահույթի վրա: Հարկվող շահույթը նախաձեռն հարկումը տարբերվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներկայացվող շահույթից եկամտի և ծախսի այնպիսի տարրերի պատճառով, որոնք հարկման կամ նվազեցման ենթակա են այլ հաշվետու ժամանակաշրջաններում, ինչպես նաև այն տարրերի, որոնք երբևէ չեն հարկվելու կամ նվազեցվելու: Բանկի ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ուժի մեջ մտած կամ, ըստ էության, ուժի մեջ մտած հարկի դրույքաչափերը:

Հետաձգված հարկ: Հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկման բազաների միջև: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով միայն այն չափով որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները: Նմանատիպ հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին այնպիսի գործարքների արդյունքում, որոնք ազդեցություն չունեն ինչպես հաշվապահական, այնպես էլ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով՝ կապված հիմնական միջոցների և հաճախորդներին տրված վարկերի հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության մարման ժամանակային բաշխումը, կամ հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի մարվի տեսանելի ապագայում: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, կապված վերը նշված ներդրումների հետ, ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը և ժամանակավոր տարբերությունը կմարի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը պետք է վերանայվի յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվի այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է չափվեն հարկերի այն դրույքներին օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով Բանկը

հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Տարվա ընթացիկ և հետաձգված հարկեր: Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք վերաբերում են տարրերի, որոնք ճանաչվել են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում ընթացիկ և հետաձգված հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Գործունեության հետ կապված հարկեր: Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառվում են տարբեր այլ հարկատեսակներ ևս, որոնց գծով գումարների հաշվարկը կապված է Բանկի գործունեության հետ: Այս հարկերը ներառվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես գործառնական ծախսերի բաղադրիչ:

Պահուստներ: Պահուստները ճանաչվում են, երբ Բանկն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական), որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և հավանական է, որ Բանկից կպահանջվի կատարել պարտականությունը և պարտականության գումարը հավաստիորեն կարող է գնահատվել:

Պահուստում ճանաչված գումարն իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ լավագույն գնահատականը, որը կպահանջվի ներկա պարտականությունը մարելու համար՝ հաշվի առնելով հարակից ռիսկերն և անորոշությունները: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը պետք է իրենից ներկայացնի այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Եթե ակնկալվում է, որ որևէ այլ կողմ ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցելու է պահուստը մարելու համար պահանջվող ծախսումները, ապա փոխհատուցումը պետք է դիտվի որպես առանձին ակտիվ, երբ ըստ էության որոշակի է, որ կազմակերպության կողմից պարտականությունը մարելու դեպքում փոխհատուցումը կստացվի և փոխհատուցման գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ: Պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում սակայն բացահայտվում են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հավանականությունը շատ փոքր է: Պայմանական ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, բայց դրանք բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այն դեպքերում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

Արտարժույթ: Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկի գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով (արտարժույթով) կատարված գործարքները ճանաչվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածները (տարրերը) վերահաշվարկվում են այդ օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող՝ արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները, վերահաշվարկվում են իրական արժեքի սահմանման օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով հաշվարկված սկզբնական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում:

Դրամային հոդվածների գծով առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում դրանց առաջացման ժամանակաշրջանում:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկի կողմից կիրառված փոխարժեքները տարվա վերջում հետևյալն են՝

	Միջին փոխարժեք		Միջին փոխարժեք	
	2015թ.	2014թ.	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	477.82	415.75	483.75	474.97
ՀՀ դրամ/1 ԵՎԸ	530.84	552.09	528.69	577.47
ՀՀ դրամ/1 եվրո	7.90	10.98	6.62	8.15

Գրավ: Բանկը որպես հաճախորդի պարտավորությունների ապահովման միջոց է ընդունում գրավ, երբ դա նպատակահարմար է համարվում: Գրավը հիմնականում լինում է հաճախորդի ակտիվների նկատմամբ կոշտ գրավի տեսքով և Բանկին պահանջի իրավունք է տալիս այս ակտիվների նկատմամբ հաճախորդի առկա և ապագա պարտավորությունների դիմաց:

Բաժնետիրական կապիտալ: Բաժնետիրական կապիտալի համալրումները ճանաչվում են սկզբնական արժեքով: Թողարկված նոր բաժնեմասերին ուղղակիորեն վերագրելի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից, նվազեցվում են սեփական կապիտալից՝ առանց շահութահարկի:

Սեզմենտների ներկայացում: Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչն է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնականություններին վերաբերող հասույթները և ծախսերը): Գործառնական սեզմենտների գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են Բանկի գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով: Գործառնական սեզմենտի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն:

Բանկի գործառնականությունները բավականին ինտեգրացված են և կազմում են մեկ գործարար սեզմենտ ըստ ՖՀՄՍ 8 «Գործառնական սեզմենտներ» ստանդարտի պահանջների: Ղեկավարությունն առանձին հիմունքով չի ուսումնասիրում Բանկի բաղադրիչների գործառնական արդյունքները: Բանկի ակտիվները հիմնականում գտնվում են Հայաստանի Հանրապետությունում, իսկ իր հասույթի և շահույթի մեծ մասը Բանկը ստանում է Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվող և Հայաստանի Հանրապետության հետ կապված գործառնականություններից: Գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողը, որը Բանկի դեպքում հանդիսանում է Խորհուրդը, միայն ստանում և ուսումնասիրում է Բանկին՝ որպես մեկ ամբողջությանը վերաբերող տեղեկատվությունը:

3. Կարևոր հաշվապահական դատողությունների և գնահատումների հետ կապված անորոշության հիմնական աղբյուրները

Բանկի հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառելիս Բանկի ղեկավարությանն անհրաժեշտ է լինում կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք այլ աղբյուրներից ակնհայտ չեն երևում: Գնահատումներն և դրա հետ կապված ենթադրությունները հիմնված են նախկին փորձի և այլ համապատասխան գործոնների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն և ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ փոփոխությունը տեղի է ունենում, եթե փոփոխությունը վերաբերում է միայն այդ ժամանակաշրջանին կամ փոփոխությունը ճանաչվում է այդ և ապագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունն ազդում է ընթացիկ և ապագա ժամանակաշրջանների վրա:

Անորոշության գնահատման չափանիշների հիմնական աղբյուրները: Ստորև ներկայացվում են ապագային վերաբերող հիմնական ենթադրությունները և ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատումներից բխող անորոշության այլ հիմնական աղբյուրները, որոնք կրում են ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների՝ հաջորդող ֆինանսական տարում էական ճշգրտումների առաջացման զգալի ռիսկ:

Վարկերի արժեզրկում: Բանկը կանոնավոր կերպով վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ դրանք արժեզրկման տեսանկյունից գնահատելու համար: Բանկի վարկերի արժեզրկման պահուստները սահմանվում են վարկերի և դեբիտորական պարտքերի պորտֆելում առաջացած արժեզրկումից կորուստները ճանաչելու համար: Բանկը վարկերի և դեբիտորական պարտքերի

արժեզրկման պահուստին կատարվող մասհանումների վերաբերյալ գնահատումները դիտարկում է որպես գնահատման անորոշությունների հիմնական աղբյուր, որովհետև ա) դրանք բավականին զգայուն են մի ժամանակաշրջանից մյուսը տեղի ունեցող փոփոխությունների նկատմամբ, քանի որ հիմնված են չվճարումների չափերի և ապագա կորուստների գնահատման վերաբերյալ ենթադրությունների վրա, որոնք կատարվել են անցյալ գործունեության փորձի հիման վրա և բ) ցանկացած զգալի տարբերություն Բանկի կողմից գնահատված կորուստների և դրանց փաստացի չափերի միջև կհանգեցնի անհրաժեշտության, որ Բանկը գրանցի հավելյալ պահուստներ, որոնք կարող են ունենալ նշանակալի ազդեցություն նրա ապագա ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Բանկը կիրառում է անհատական և խմբային գնահատումների համադրություն՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արժեզրկման պահուստին մասհանումները որոշելիս:

Անհատական գնահատումները կիրառվում են այն վարկերի և դեբիտորական պարտքերի համար, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնց մնացորդը սեփական կապիտալի 0.2%-ից ավելին է կազմում, առանձին վերցված համարվում են նշանակալի: Բանկն օգտագործում է ղեկավարության գնահատումը՝ գնահատելու համար արժեզրկումից կորուստների գումարները, այն դեպքում երբ վարկառուն ունի ֆինանսական դժվարություններ, և առկա են սակավաթիվ պատմական տվյալներ՝ կապված համանման վարկառուների հետ:

Առանձին վերցված նշանակալի վարկերն և դեբիտորական պարտքերը, որոնք արժեզրկված չեն, ինչպես նաև բոլոր այն վարկերն և դեբիտորական պարտքերը, որոնք անհատապես չեն գնահատվել, ներառվում են խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի մեջ: Խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերն և դեբիտորական պարտքերը խմբավորվում են ըստ նմանատիպ վարկային ռիսկի բնութագրիչների և կետանցվածության կարգավիճակի և գնահատվում համապատասխանաբար: Բանկը ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունները գնահատում է՝ ելնելով նախկին ցուցանիշներից, հաճախորդների նախկին վարքագծից, տվյալ խմբի վարկառուների կողմից վճարումների կատարման իրավիճակի վատթարացման դիտարկելի տվյալներից, ինչպես նաև տնտեսական պայմաններից, որոնք առնչություն ունեն խմբի ակտիվների գծով պարտավորությունների չկատարման հետ: Ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատականներ՝ ելնելով վնասների գծով առկա փորձից այն ակտիվների գծով, որոնք ունեն վարկային ռիսկին բնորոշ հատկանիշներ և առկա է վարկերի խմբին համանման արժեզրկման հայտանիշ: Բանկը հիմնվում է ղեկավարության դատողության վրա՝ վարկերի խմբի գծով դիտարկելի տվյալները ճշգրտելու համար այնպես, որ դրանք արտացոլեն պատմական տվյալներում չարտացոլված ընթացիկ հանգամանքները:

Խմբային հիմունքով գնահատման մեթոդաբանության խնդիրն է՝ ապահովել, որ արժեզրկումից կորստի պահուստը արտացոլի կորստի պատճառ հանդիսացող իրադարձությունները, որոնք արդեն տեղի են ունեցել, սակայն դեռ չեն գնահատվել անհատական հիմունքով:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստավորումը որոշվում է՝ ելնելով ներկա տնտեսական և քաղաքական հանգամանքներից: Բանկը հնարավորություն չունի կանխատեսելու հանգամանքների փոփոխությունները Հայաստանում և դրանց հնարավոր ազդեցությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստների պահուստի համարժեքության վրա ապագա ժամանակաշրջաններում:

2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ համախառն վարկերն կազմում էին համապատասխանաբար՝ 60,177,631 և 52,793,946 հազար ՀՀ դրամ, իսկ պահուստին մասնահանումը՝ համապատասխանաբար 1,002,391 և 736,558 հազար ՀՀ դրամ:

4. Նոր և վերանայված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների կիրառումը

Փոփոխություններ ՖՀՄՄ-ներում, որոնք ազդում են ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների վրա: Ընթացիկ տարում ընդունվել/վերանայվել են հետևյալ Ստանդարտները և դրանց մեկնաբանությունները: Այս նոր և վերանայված ստանդարտները և դրանց մեկնաբանությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վրա:

- ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թվականներ
- ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2011-2013 թվականներ

ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թվականներ: ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումների 2010-2012թթ. ընթացքում ներառում է մի շարք ՖՀՄՄ-ների փոփոխություններ, որոնք ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՄ 2-ի փոփոխությամբ տեղի է ունենում փոփոխություն «իրավունքի առաջացման պայմաններ» և «շուկայական պայմաններ» հասկացության սահմանման մեջ, ավելացնելով «կատարողական պայմաններ» և «ծառայության պայմաններ» հասկացությունների սահմանումները, որոնք նախկինում ներառված էին «իրավունքի առաջացման պայմանների» սահմանման մեջ:

ՖՀՄՄ 3-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ պայմանական վճարումը, որը դասակարգվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն, պետք է չափվի իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, անկախ նրանից, թե արդյոք պայմանական վճարն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական գործիք՝ համաձայն ՀՀՄՄ 39-ի կամ ՖՀՄՄ 9-ի, կամ ոչ ֆինանսական ակտիվ կամ պարտավորություն:

ՖՀՄՄ 8-ում տեղի ունեցած փոփոխություններով պահանջվում է, որպեսզի Ընկերությունը բացահայտի ղեկավարության դատողությունները՝ կիրառելով ամբողջականացման չափանիշը գործառնական սեզոնների նկատմամբ և պարզաբանվում է, որ հաշվետու սեզոնների ընդհանուր ակտիվների համեմատագրումը Ընկերության ակտիվների հետ պետք է տեղի ունենա միայն այն դեպքում, երբ սեզոնների ակտիվները կանոնավորապես տրամադրվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնող մարմին:

ՖՀՄՄ 13-ի եզրակացության հիմքերի վերաբերյալ փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՖՀՄՄ 13-ի թողարկումը և դրան հետևած փոփոխությունները ՀՀՄՄ 39-ում և ՖՀՄՄ 9-ում չեն հանգեցնում կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքի՝ առանց տոկոսադրույքի նշման, հաշիվ-ապրանքագրային արժեքով և առանց զեղչման չափման հնարավորության կասեցման, եթե զեղչման ազդեցությունը նշանակալի չէ:

ՀՀՄՄ 16-ի և ՀՀՄՄ 38-ի փոփոխությունները վերացնում են առկա անհամապատասխանությունները կուտակված մաշվածության/ամորտիզացիայի հաշվառման գծով այն դեպքում, երբ հիմնական միջոցի միավորը կամ ոչ նյութական ակտիվը վերագնահատվում են: Ըստ վերանայված ստանդարտների պարզաբանվում է, որ համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի վերագնահատմանը համապատասխան եղանակով և որ կուտակված մաշվածությունը/ամորտիզացիան իրենից ներկայացնում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի և կուտակված մաշվածության գծով վնասների հաշվարկով դիտարկված հաշվեկշռային արժեքի միջև տարբերություն:

ՀՀՄՄ 24-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները պարզաբանում են, որ առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայություններ տրամադրող կառավարչական կազմակերպությունը հանդիսանում է հաշվետու ընկերության հետ փոխկապակցված կողմ: Համապատասխանաբար, հաշվետու ընկերությունը պետք է բացահայտի կառավարչական կազմակերպությանը առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայությունների տրամադրման դիմաց վճարված կամ վճարման ենթակա բոլոր հաշվեկշռված

գումարները որպես կապակցված կողմերի հետ գործարքներ: Այնուամենայնիվ, նման փոխհատուցման բացահայտում չի պահանջվում:

ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2011-2013 թվականներ

2011-2013 թվականների ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՖՀՄՄ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՖՀՄՄ 3-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ստանդարտը չի կիրառվում բոլոր տեսակի համատեղ ձեռնարկումների ձևավորման հաշվառման նկատմամբ տվյալ համատեղ ձեռնարկման ֆինանսական հաշվետվություններում:

ՖՀՄՄ 13-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների խմբի գույք հիմունքով իրական արժեքի որոշման համար պորտֆելի բացառման շրջանակը ներառում է բոլոր պայմանագրերը, որոնք կարգավորվում են և հաշվառվում են համաձայն ՀՀՄՄ 39-ի կամ ՖՀՄՄ 9-ի, անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք տվյալ պայմանագրերը համապատասխանում են ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների սահմանմանը համաձայն ՀՀՄՄ 32-ի:

ՀՀՄՄ 40-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՀՀՄՄ 40-ը և ՖՀՄՄ 3-ը փոխադարձաբար բացառելի չեն, և կարող է պահանջվել այդ երկու ստանդարտների միաժամանակ կիրառումը: Համապատասխանաբար, ներդրումային գույք ձեռք բերող ընկերությունը պետք է որոշի, թե արդյոք տվյալ գույքը համապատասխանում է ներդրումային գույքի սահմանմանը՝ համաձայն ՀՀՄՄ 40-ի, և արդյոք գործարքը համապատասխանում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման սահմանմանը՝ համաձայն ՖՀՄՄ 3-ի:

Ընդունված, սակայն դեռևս չգործող նոր և վերանայված ՖՀՄՄ-ներ

Բանկը դեռևս չի կիրառել հետևյալ նոր և վերանայված ՖՀՄՄ-ները, որոնք հրապարակվել են, սակայն դեռևս չեն գործում:

Նոր կամ վերանայված ստանդարտ կամ մեկնաբանություն

Գործողության ամսաթիվը¹ - Հետևյալ ամսաթվերի սկսվող կամ դրանց հաջորդող տարեկան ժամանակաշրջաններում

ՖՀՄՄ 9. Ֆինանսական գործիքներ	1 հունվարի 2018թ.
ՖՀՄՄ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ	1 հունվարի 2018թ.
ՖՀՄՄ 16 Վարձակալություն	1 հունվարի 2019թ.
Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 1 ստանդարտում. Բացահայտման նախաձեռնություն	1 հունվարի 2016թ.
Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 16 և ՀՀՄՄ 38 ստանդարտներում. Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում	1 հունվարի 2016թ.
ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2012-2014 թվականներ	1 հունվարի 2016թ.
Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 12 ստանդարտում. Չիրացված վնասների գծով հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում	1 հունվարի 2017թ.

¹ Թույլատրվում է նոր կամ վերանայված ստանդարտների կամ մեկնաբանությունների վաղ կիրառումը: ՖՀՄՄ 16-ը կարող է վաղ կիրառվել եթե ՖՀՄՄ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ ստանդարտը նույնպես կիրառվել է

ՖՀՄՍ 9. Ֆինանսական գործիքներ

ՖՀՄՍ 9-ի հիմնական պահանջները հետևյալն են՝

- **Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և չափումը:** Բոլոր ճանաչված ֆինանսական ակտիվները, որոնք գտնվում են ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. Ճանաչումը և չափումը» ստանդարտի շրջանակներում, պետք է հետազայում դասակարգվեն ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով: Մասնավորապես, պարտքային գործիքները, որոնք պահվում են բիզնես մոդելում, որի նպատակն է հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, և պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերն իրենից ներկայացնում են միայն մայր գումար և դրա չվճարված մասի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների հավաքագրում, սկզբնական ճանաչումից հետո սովորաբար չափվում են ամորտիզացված արժեքով: Բիզնես մոդելում պահվող պարտքային գործիքները, որոնց նպատակն իրագործվում է թե պայմանագրային դրամական հոսքերի հավաքագրման և թե ֆինանսական ակտիվների վաճառքի միջոցով, և որոնք ունեն ֆինանսական ակտիվին բնորոշ պայմանագրային պայմաններ, ըստ որոնց առաջանում են դրամական հոսքերի որոշակի ժամկետներ, որոնք իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և դրա վրա կուտակված տոկոսի մարում՝ որպես կանոն չափվում են իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով: Բոլոր այլ պարտքային և կապիտալ ներդրումները չափվում են իրենց իրական արժեքով: Ավելին, ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, կազմակերպությունները կարող են անփոփոխ որոշում կայացնել հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու սեփական կապիտալում (որը չի պահվում առևտրային նպատակներով) ներդրման իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, ընդ որում շահույթում կամ վնասում ճանաչելով միայն շահութաբաժինների տեսքով եկամուտը:
- **Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը:** Ինչ վերաբերում է շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններին, ըստ ՖՀՄՍ 9-ի պահանջվում է, որպեսզի ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը, որը վերագրելի է տվյալ պարտավորությանը բնորոշ վարկային ռիսկին, ներկայացվի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, եթե պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությունների ազդեցության ճանաչումը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում չի ստեղծում կամ մեծացնում շահույթում կամ վնասում հաշվառման անհամապատասխանությունը: Ֆինանսական պարտավորության վարկային ռիսկին վերագրվող իրական արժեքի փոփոխությունները հետազայում չեն դասակարգվում շահույթում կամ վնասում: Ըստ ՀՀՄՍ 39-ի, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի փոփոխության ամբողջ գումարը ներկայացվում է շահույթում կամ վնասում:
- **Արժեզրկում:** Ինչ վերաբերում է ֆինանսական ակտիվների արժեզրկմանը, ՖՀՄՍ 9-ով պահանջվում է «Ակնկալվող վարկային վնասի» մոդելը ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման չափման նպատակով՝ ի հակադրություն ՀՀՄՍ 39-ով նախատեսված հաշվեգրված վարկային վնասի մոդելի: Ակնկալվող վարկային վնասի մոդելով պահանջվում է, որպեսզի կազմակերպությունը հաշվառի ակնկալվող վարկային վնասները և այդ ակնկալվող վարկային վնասներում տեղի ունեցած փոփոխությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ արտացոլելու համար վարկային ռիսկում սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր տեղի ունեցած փոփոխությունները: Այլ կերպ ասած՝ վարկային պատահարի տեղի ունենալը այլևս անհրաժեշտ պայման չէ վարկային վնաս ճանաչելու տեսանկյունից:
- **Հեջավորման հաշվառում:** Ներկայացնում է հեջավորման հաշվառման նոր մոդել, որում պահպանվում են ներկայումս ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված հեջային հաշվառման մեխանիզմները: Ըստ ՖՀՄՍ 9-ի ավելի ձկուն մոտեցում է սկսել կիրառվել հեջային հաշվառման ենթակա գործարքների տեսակների մասով, մասնավորապես, ընդլայնվել են այն գործիքների տեսակները, որոնք կարող են դիտարկվել որպես հեջավորման գործիքներ, և ոչ ֆինանսական միավորների ռիսկի տարրերի տեսակները, որոնք ենթակա են հեջային հաշվառման: Ավելին, արդյունավետության ստուգումը փոխարինվել է «տնտեսական հարաբերություններին» սկզբունքով: Բացի այդ, այլևս չի պահանջվում հեջի արդյունավետության հետընթաց գնահատում: Ներդրվել են նաև ռիսկերի կառավարման գործունեության գծով բացահայտման լրացուցիչ պահանջներ:

Բանկի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով

ներկայացված գումարների վրա: Սակայն, նպատակահարմար չէ ՖՀՄՄ 9-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում տրամադրելը առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

ՖՀՄՄ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ

ՖՀՄՄ 15-ը միասնական համընդհանուր մոդել է սահմանում կազմակերպությունների կողմից հաճախորդների հետ պայմանագրերից գոյացած հասույթի հաշվառման համար: ՖՀՄՄ 15-ը ուժի մեջ մտնելուց հետո կփոխարինի ներկայումս գործող հասույթի ճանաչման ուղեցույցը, այդ թվում՝ ՀՀՄՄ 18 Հասույթ, ՀՀՄՄ 11 Կառուցման պայմանագրեր և դրանց հարակից մեկնաբանությունները:

ՀՀՄՄ 15-ի հիմնական սկզբունքը կայանում է նրանում, որ կազմակերպությունը պետք է ճանաչի հասույթը՝ խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների՝ հաճախորդին փոխանցման փաստը ներկայացնելով այն գումարով, որն կազմակերպությունը ակնկալում է ստանալ այդ ապրանքների և ծառայությունների դիմաց: Մասնավորապես, ստանդարտը ներկայացնում է որոշակի հիմունքներով մշակված հինգ քայլից բաղկացած մոդել, որը կիրառելի է հաճախորդների հետ ունեցած բոլոր պայմանագրերի գծով:

Մոդելում ներկայացված են հետևյալ հինգ քայլերը՝

- հաճախորդի հետ ունեցած պայմանագրի սահմանում,
- պայմանագրի կատարման պարտավորությունների սահմանում,
- գործարքի գնի որոշում,
- գործարքի գնի բաշխում պայմանագրի կատարման պարտավորությունների նկատմամբ,
- հասույթի ճանաչում այն ժամանակ (կամ այն բանից հետո), երբ կազմակերպությունը բավարարում է պայմանագրի կատարման պարտավորությունը:

Ըստ ՖՀՄՄ 15-ի, կազմակերպությունը ճանաչում է հասույթը այն ժամանակ, կամ այն բանից հետո, երբ պայմանագրի կատարման պարտավորությունը բավարարված է, այսինքն՝ երբ տվյալ կատարման պարտավորությանն առնչվող ապրանքների կամ ծառայությունների վերահսկողությունը փոխանցվում է հաճախորդին: Ավելի նկարագրական ուղեցույց է ավելացվել նաև այնպիսի թեմաների մասով, ինչպիսիք են՝ հասույթի ճանաչման պահը, փոփոխական հատուցման հաշվառումը, պայմանագրի կատարման և ձեռքբերման հետ կապված ծախսերը և մի շարք այլ հարակից հարցեր: Նաև ներկայացված են նոր բացահայտումներ հասույթի գծով:

Բանկի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՖՀՄՄ 15-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վրա:

ՖՀՄՄ 16. Վարձակալություն

ՖՀՄՄ 16-ով հաշվեկշռում ներկայացված վարձակալությունների մեծամասնությունը բերվում է մեկ միասնական մոդելի ներքո՝ նվազեցնելով տարբերակումը գործառնական և ֆինանսական վարձակալությունների միջև: Վարձատուի հաշվառումը այնուամենայնիվ մեծամասամբ մնում է անփոփոխ և պահպանվում է տարբերակումը գործառնական և ֆինանսական վարձակալությունների միջև:

ՖՀՄՄ 16-ով վարձակալը ճանաչում է օգտագործման իրավունքով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Օգտագործման իրավունքով ակտիվը ճանաչվում է նույն կերպ, ինչ որ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները և համապատասխանաբար ճանաչվում է մաշվածություն, իսկ պարտավորության գծով հաշվեկշռվում է տոկոս: Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է վարձակալական վճարի ներկա արժեքով, որը ենթակա է վճարման վարձակալության ժամկետի ընթացքում՝ գեղչելով այն վարձակալությանը բնորոշ դրույքաչափով, կամ վերջինիս անմիջական որոշումն անհնար լինելու դեպքում, վարձակալը օգտագործում է կուտակային փոխառության տոկոսադրույք:

Ինչ վերաբերում է ՀՀՄՄ 17-ին, վարձակալը դասակարգում է վարձակալությունը որպես գործառնական կամ ֆինանսական՝ ըստ դրանց բնույթի: Վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական վարձակալություն այն դեպքում, եթե փոխանցվում են ակտիվի սեփականությանը բնորոշ ըստ էության բոլոր ռիսկերը և հատույցները: Այլապես, վարձակալությունը դասակարգվում է որպես գործառնական

վարձակալություն: Ֆինանսական վարձակալության դեպքում վարձատուն ճանաչում է ֆինանսական եկամուտ վարձակալության ժամկետի ընթացքում՝ հիմք ընդունելով զուտ ներդրման գծով կայուն պարբերական շահութաբերությունը: Վարձատուն ճանաչում է գործառնական վարձակալության գծով վճարները որպես եկամուտ գծային հիմունքով, կամ այլ պարբերական հիմունքով, եթե վերջինս ավելի լավ է արտացոլում համապատասխան ակտիվի օգտագործումից ակնկալվող օգուտների սպառման եղանակը:

Բանկի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՖՀՄՍ 16-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 ստանդարտում. Բացահայտման նախաձեռնություն

ՀՀՄՍ 1-ի այս փոփոխություններով պարզաբանվում են էականության գործնական կիրառության խնդիրները:

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությունը գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրա ավելի վաղ կիրառումը: Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը էական ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 38 ստանդարտներում. Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում

ՀՀՄՍ 16-ում կատարված փոփոխությունները արգելում են կազմակերպություններին հիմնական միջոցի միավորների նկատմամբ կիրառել հասույթի հիման վրա մաշվածության մեթոդը: ՀՀՄՍ 38 ստանդարտի փոփոխությունները ներկայացնում են վիճարկելի ենթադրություն առ այն, որ հասույթը չի հանդիսանում ակտիվի ամորտիզացիայի համար պատշաճ հիմք: Այս ենթադրությունը կարող է վիճարկվել միայն այն դեպքում, երբ ոչ նյութական ակտիվն արտահայտված է որպես հասույթի չափման միավոր, կամ երբ հնարավոր է ցույց տալ, որ ոչ նյութական ակտիվի գծով հասույթը և դրա գծով տնտեսական օգուտների սպառումը սերտորեն փոխկապակցված են:

Այս փոփոխությունները կիրառվում են առաջընթաց կերպով 2016թ. սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան ժամանակահատվածների համար: Ներկայումս Բանկն իր հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության և ամորտիզացիայի համար կիրառում է գծային մեթոդը: Բանկի ղեկավարության կարծիքով գծային մեթոդը առավել պատշաճ է ներկայացնում համապատասխան ակտիվներում պարունակվող տնտեսական օգուտների սպառումը և հետևաբար, չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2012-2014 թվականներ

2012-2014 թվականների ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՖՀՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՖՀՄՍ 5-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ակտիվի վերադասակարգումը կամ օտարումը՝ վաճառքի համար պահվող ակտիվից սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի կամ հակառակը, չպետք է համարվի վաճառքի պլանի կամ սեփականատերերին բաշխման պլանի փոփոխություն և պետք է կիրառվեն օտարման նոր մեթոդի հանդեպ կիրառելի դասակարգման, ներկայացման և չափման պահանջները: Ավելին, այս փոփոխություններով պարզաբանվում է, որ ակտիվները, որոնք այլևս չեն համապատասխանում սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի չափանիշներին, պետք է դիտարկվեն նույն կերպ, ինչ ակտիվները, որոնք դադարում են դասակարգվել որպես վաճառքի համար պահվող: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի առաջընթաց կերպով:

ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխությունները լրացուցիչ պարզաբանում են, թե արդյոք սպասարկման պայմանագիրն իրենից ներկայացնում է փոխանցված ակտիվում շարունակական մասնակցություն՝ փոխանցված ակտիվների գծով պահանջվող բացահայտումների տեսանկյունից: Ի լրումն, ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխությունները նպատակ ունեն

պարզաբանելու, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման բացահայտման պահանջները, թեև հստակորեն պարտադիր չէ ներկայացնել բոլոր միջանկյալ ժամանակահատվածների կրճատ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում, սակայն կարող է պահանջվել այս բացահայտումների ներառումը կրճատ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում ՀՀՄՍ 34-ի հետ համապատասխանություն ապահովելու տեսանկյունից: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի հետընթաց կերպով:

ՀՀՄՍ 19-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ բարձր որակի կորպորատիվ պարտատոմսերը, որոնք օգտագործվում են կենսաթոշակային հատուցումների զեղչատոկոսի գնահատման համար, պետք է թողարկվեն հատուցումների վճարման արժույթով: Փոփոխությունները կիրառվում են տվյալ փոփոխությունների առաջին անգամ կիրառմամբ ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ սկսած ամենավաղ համեմատական ժամանակաշրջանից:

ՀՀՄՍ 34-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՀՀՄՍ 34-ով պահանջվող տեղեկատվությունը, որը ներկայացված է միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների որևէ այլ մասում, սակայն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից դուրս, պետք է խաչաձև հղման միջոցով ներկայացվի միջանկյալ հաշվետվության և միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների այլ մասերի միջև, որը պետք է հասանելի լինի օգտագործողներին միևնույն պայմաններով և միևնույն ժամանակ, ինչ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12 ստանդարտում. Զիրացված վնասների գծով հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում

Այս փոփոխություններով պարզաբանվում է, որ պարտքային գործիքների գծով չիրացված օգուտները ֆինանսական հաշվետվություններում իրական արժեքով, իսկ հարկային նպատակներով՝ ինքնարժեքով չափելը կարող է առաջացնել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ: Փոփոխություններով նաև պարզաբանվում է, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի սահմանափակում ապագա հնարավոր հարկվող շահույթի գնահատականները, և հարկվող ժամանակավոր տարբերությունները ապագա հարկվող շահույթի հետ համեմատելիս, ապագա հարկվող շահույթը չի ներառում հարկային նվազեցումները, որոնք արդյունք են այդ նվազեցվող ժամանակային տարբերությունների հակադարձման: Այս փոփոխությունները կիրառելի են հետադարձ կերպով և ուժի մեջ են մտնում 2017թ. հունվարի 1-ից: Թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:

Բանկի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՀՀՄՍ 12-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով ներկայացված գումարների վրա: Սակայն, նպատակահարմար չէ ՀՀՄՍ 12-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում տրամադրելը առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

5. Զուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները

	2015թ.	2014թ.
Տոկոսային եկամուտ		
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ		
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	8,248,220	7,253,122
- Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	413,252	200,269
- Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	128,183	97,842
- Այլ տոկոսային եկամուտ	86	256
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով	8,789,741	7,551,489
Իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ		
- Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	1,068,268	791,400
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով	1,068,268	791,400
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	9,858,009	8,342,889
Տոկոսային ծախս		
Տոկոսային ծախս ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով		
- Ընթացիկ հաշիվներ և հաճախորդներից ներգրավված ավանդներ	2,573,520	2,422,730
- Հետգնման պայմանագրեր	1,033,870	560,473
- Ավանդներ և մնացորդներ բանկերում	804,429	546,023
- Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	315,983	342,134
- Վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից	194,448	205,177
- Ստորադաս փոխառություն	394,836	-
- Այլ տոկոսային ծախս	-	16,992
Ընդամենը տոկոսային ծախս	5,317,086	4,093,529
Զուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները	4,540,923	4,249,360

6. Կոմիսիոն եկամուտներ և ծախսեր

	2015թ.	2014թ.
Հաշվարկային փոխանցումներ	698,022	749,125
Վճարային քարտերով գործառնություններ	441,285	408,627
Դրամարկղային գործառնություններ	155,648	177,862
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններ	13,467	10,305
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	23,635	9,155
Այլ կոմիսիոն եկամուտներ	128,851	153,908
Ընդամենը կոմիսիոն եկամուտներ	1,460,908	1,508,982
Վճարային քարտերով գործառնություններ	194,613	178,259
Հաշվարկային փոխանցումներ	134,741	123,401
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններ	23,383	51,183
Թղթակցային հաշիվների սպասարկում	4,549	10,012
Այլ կոմիսիոն ծախսեր	28,786	38,836
Ընդամենը կոմիսիոն ծախսեր	386,072	401,691

7. Զուտ արտարժույթային եկամուտ

	2015թ.	2014թ.
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ օգուտ	768,188	958,727
Արտարժույթի փոխարկումից օգուտ/(վնաս)	117,403	(211,610)
Ընդամենը զուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից	885,591	747,117

8. Այլ եկամուտ

	2015թ.	2014թ.
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	290,758	176,364
Թանկարժեք մետաղների վաճառքից և վերագնահատումից օգուտ	1,969	37,804
Եկամուտ դրամաշնորհներից	507	507
Այլ եկամուտ	104,762	104,260
Ընդամենը այլ եկամուտներ	397,996	318,935

2015թ. այլ եկամուտը ներառում է Բանկի և մեկ այլ գործընկեր Բանկի հետ կատարված փոխհաշվարկի արդյունքում արաջացած եկամուտ 49,829 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար այլ եկամուտը ներառում է ապահովագրված ակտիվների կորստի գծով ապահովագրական ընկերություններից ստացված մուտքեր 40 մլն ՀՀ դրամ գումարով:

9. Տոկոսակիր ակտիվների գծով (արժեզրկումից կորուստներ)/արժեզրկման հակադարձումներ

	2015թ.	2014թ.
Հաճախորդներին տրված վարկեր (Ծան. 16)	(385,930)	66,153
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծան. 15)	27,330	(4,870)
Ընդամենը վարկային կորուստների արժեզրկման (ծախս)/հակադարձում	(358,600)	61,283

10. Անձնակազմի գծով ծախսեր

	2015թ.	2014թ.
Աշխատավարձ և այլ վճարներ	3,338,583	3,393,487
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախս	3,338,583	3,393,487

11. Այլ ծախսեր

	2015թ.	2014թ.
Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	300,167	298,601
Գովազդի և ներկայացուցչական ծախսեր	296,702	248,052
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	274,344	218,957
Ինկասացիոն ծառայությունների գծով ծախսեր	258,371	250,000
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)	198,049	181,330
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	96,876	98,934
Ապահովագրության գծով ծախսեր	84,999	69,904
Գրասենյակային ծախսեր	81,981	92,211
Վճարումներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	67,887	62,439
Անվտանգության գծով ծախսեր	67,379	61,597
Գործուղման ծախսեր	44,700	52,990
Պլաստիկ քարտերի գծով կատարված ծախսեր	44,531	35,089
Մասնագիտական ծառայություններ	15,459	21,512
Հիմնական միջոցների օտարումից վնասներ	4,625	2,665
Վճարված տուգանքներ	-	1,826
Այլ գործառնական ծախսեր	143,268	163,346
Ընդամենը այլ ծախսեր	1,979,338	1,859,453

12. Շահութահարկի գծով ծախս

	2015թ.	2014թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	144,049	319,355
Նախորդ տարիների հարկի գծով ծախս	499	-
Հետաձգված հարկի գծով ծախս/(օգուտ)	19,728	(40,147)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	164,276	279,208

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2014թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունները մի շարք ակտիվների և

պարտավորությունների գծով առաջ են բերում ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է՝ կիրառելով 20% հիմնական դրույքաչափը:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը:

	2015թ.	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2014թ.	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	613,542		1,096,004	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	122,708	20	219,201	20
Չհարկվող եկամուտ	(101)	-	(745)	-
Չնվազեցվող ծախսեր	79,973	13	26,859	2
Արտարժույթի փոխարկումից (օգուտ)/վնաս	(23,481)	(4)	42,322	4
Այլ վերագնահատումներից օգուտ	(455)	-	(2,310)	-
Այլ չհարկվող եկամուտ և արտոնություններ	(14,867)	(2)	(6,119)	(1)
Ընթացիկ տարում ճանաչված ճշգրտում նախորդ տարվա ընթացիկ հարկերի գծով	499	-	-	-
Շահութահարկի գծով ծախս	164,276	27	279,208	25

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	99,616	6,790	-	106,406
Հաճախորդներին տրված վարկեր	23,616	8,342	-	31,958
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	123,232	15,132	-	138,364
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(64,261)	(28,846)	89,251	(3,856)
Պայմանական պարտավորություններ Չիմնական միջոցներ	(10,204)	(4,272)	-	(14,476)
	(8,143)	(2,862)	-	(11,005)
	(4,703)	1,120	-	(3,583)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(87,311)	(34,860)	89,251	(32,920)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	35,921	(19,728)	89,251	105,444
	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	77,232	22,384	-	99,616
Չիմնական միջոցներ	2,326	(2,326)	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	23,616	-	23,616
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	79,558	43,674	-	123,232
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(266,431)	-	202,170	(64,261)
Պայմանական պարտավորություններ Հաճախորդներին տրված վարկեր	(10,716)	512	-	(10,204)
	(6,063)	(2,080)	-	(8,143)
	(2,744)	2,744	-	-
Չիմնական միջոցներ	-	(4,703)	-	(4,703)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(285,954)	(3,527)	202,170	(87,311)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	(206,396)	40,147	202,170	35,921

13. Մեկ բաժնետոմսին ընկնող շահույթ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի շահույթ	448,980	816,796
Սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին քանակ	933,335	933,335
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող բազային շահույթ	0.48	0.88
Սովորական բաժնետոմսերի նույնացված քանակը (ծան. 30)	963,734	933,335
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող նույնացված շահույթ	0.47	0.88

14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	9,133,956	5,392,027
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	16,251,012	13,937,991
Թղթակցային հաշիվներ քանկերում	2,165,622	3,024,437
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	27,550,590	22,354,455

2015 և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային և արտարժույթով որոշ միջոցների գծով Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված կարգի համաձայն: Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը կարող է հանգեցնել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: ՀՀ ԿԲ-ում ունեցած դրամական միջոցների, այլ դրամական տեղաբաշխումների, թղթակցից հաշիվների ավանդների և պարտադիր պահուստների համար Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

Դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից որևէ մեկը ժամկետանց կամ արժեզրկված չէ:

15. Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր և ավանդներ	3,585,216	2,624,298
Վարկային քարտերով վճարումների ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	1,520,000	1,270,000
Բաժնետիրական կապիտալի համալրման նպատակով ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներ, Ծան. 30	1,145,316	-
Վճարային համակարգերով ստացվելիք գումարներ	406,331	842,288
Այլ կազմակերպություններում դեպոնացված գումարներ	118,615	116,377
Բանկերում դեպոնացված գումարներ	83,781	82,725
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացման ենթակա այլ գումարներ	273,924	244,266
	7,133,183	5,179,954
Նվազեցում՝ արժեզրկման պահուստների գծով	(5,049)	(32,379)
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,128,134	5,147,575

2015 և 2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ» տողում ներառված են Բանկի կողմից տրամադրված երաշխիքային գումարները՝ 53,553 հազար ՀՀ դրամ գումարով VISA վճարահաշվարկային համակարգով, 65,062 հազար ՀՀ դրամ MasterCard վճարահաշվարկային համակարգով գործառնություններ իրականացնելու նպատակով (2014թ. 52,495 հազար ՀՀ դրամ գումարով 63,881 հազար ՀՀ դրամ գումարով):

Ավանդային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում իրենցից ներկայացնում են ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով արժեզրկման կորուստների հատկացումների շարժը հետևյալն է.

	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	27,509
Տարվա ծախս	4,870
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	32,379
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	32,379
Տարվա հակադարձում	(27,330)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,049

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներից որևէ մեկը ժամկետանց կամ արժեզրկված չէ:

16. Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	51,461,492	46,682,610
Օվերդրաֆտ	8,716,139	6,111,336
	60,177,631	52,793,946
Նվազեցում՝ վարկերի արժեզրկման պահուստների գծով	(1,002,391)	(736,558)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	59,175,240	52,057,388

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 20.40% ՀՀ դրամով վարկերի համար (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 20.05%) և ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով վարկերի համար 12.57% (2014թ.՝ 12.86%):

2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի կենտրոնացում երրորդ անձանց տրամադրված վարկերի գծով 14,986,273 հազար ՀՀ դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 24.90%) ընդհանուր գումարով, (2014թ.՝ 10,066,671 հազար ՀՀ դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 19.45%): Այդ վարկերի համար ձևավորվել է 149,863 հազար ՀՀ դրամի չափով պահուստ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 100,666 հազար ՀՀ դրամ):

Վարկերն ըստ ոլորտների ներկայացված են ստորև.

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Սպառողական	18,876,453	19,097,594
Առևտուր	10,716,641	11,597,481
Արտադրություն	9,206,363	7,018,876
Շինարարություն	4,268,965	1,479,100
Հիփոթեքային	3,216,232	3,195,868
Գյուղատնտեսություն	1,939,702	1,773,552
Այլ ճյուղեր	11,953,275	8,631,475
	60,177,631	52,793,946
Նվազեցում՝ արժեզրկման պահուստների գծով	(1,002,391)	(736,558)
Ընդամենը վարկեր	59,175,240	52,057,388

Վարկերն ըստ աշխարհագրական համակենտրոնացման ներկայացված է Ծան. 35-ում: Վճարման ենթակա վարկերի որակական վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման գծով պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
Սպառողական				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	18,428,482	226,699	18,201,783	1.2%
- 1-ից 30 օր	133,636	22,938	110,698	17.2%
- 31-ից 60 օր	57,424	5,773	51,651	10.1%
- 61-ից 90 օր	55,932	5,498	50,434	9.8%
- 91-ից 180 օր	99,069	21,262	77,807	21.5%
- 180 օրից ավել	101,910	51,242	50,668	50.3%
Ընդամենը	18,876,453	333,412	18,543,041	1.8%
Առևտուր				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	10,264,384	108,198	10,156,186	1.1%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	452,257	157,200	295,057	34.8%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	10,716,641	265,398	10,451,243	2.5%
Արտադրություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	9,184,161	91,842	9,092,319	1.0%
- 1-ից 30 օր	2,303	230	2,073	10.0%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	4,909	491	4,418	10.0%
- 91-ից 180 օր	10,245	2,049	8,196	20.0%
- 180 օրից ավել	4,745	2,372	2,373	50.0%
Ընդամենը	9,206,363	96,984	9,109,379	1.1%
Շինարարություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	4,268,965	42,690	4,226,275	1.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	4,268,965	42,690	4,226,275	1.0%
Հիփոթեքային				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	3,197,640	39,728	3,157,912	1.2%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	2,028	203	1,825	10.0%
- 61-ից 90 օր	4,712	521	4,191	11.1%
- 91-ից 180 օր	3,231	775	2,456	24.0%
- 180 օրից ավել	8,621	4,975	3,646	57.7%
Ընդամենը	3,216,232	46,202	3,170,030	1.4%
Գյուղատնտեսություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	1,914,548	37,983	1,876,565	2.0%
- 1-ից 30 օր	4,485	538	3,947	12.0%
- 31-ից 60 օր	1,707	210	1,497	12.3%
- 61-ից 90 օր	934	144	790	15.4%
- 91-ից 180 օր	11,765	2,946	8,819	25.0%
- 180 օրից ավել	6,263	3,758	2,505	60.0%
Ընդամենը	1,939,702	45,579	1,894,123	2.3%
Այլ ոլորտներ				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	11,901,529	147,029	11,754,500	1.2%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	1,940	194	1,746	10.0%
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	49,806	24,903	24,903	50.0%
Ընդամենը	11,953,275	172,126	11,781,149	1.4%
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	60,177,631	1,002,391	59,175,240	1.7%

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման գծով պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
Սպառողական				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	18,847,555	257,253	18,590,302	1.4%
- 1-ից 30 օր	60,421	8,367	52,054	13.8%
- 31-ից 60 օր	81,124	11,738	69,386	14.5%
- 61-ից 90 օր	9,345	996	8,349	10.7%
- 91-ից 180 օր	77,260	17,818	59,442	23.1%
- 180 օրից ավել	21,889	11,104	10,785	51.0%
Ընդամենը	19,097,594	307,276	18,790,318	1.6%
Առևտուր				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	11,596,120	116,265	11,479,855	1.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	1,361	272	1,089	20.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	11,597,481	116,537	11,480,944	1.0%
Արտադրություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	7,013,698	70,137	6,943,561	1.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	5,178	2,589	2,589	50%
Ընդամենը	7,018,876	72,726	6,946,150	1.0%
Շինարարություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	1,479,100	14,791	1,464,309	1.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	1,479,100	14,791	1,464,309	1.0%
Հիփոթեքային				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	3,176,142	43,327	3,132,815	1.40%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	6,539	654	5,885	10.0%
- 61-ից 90 օր	6,606	793	5,813	12.0%
- 91-ից 180 օր	6,581	3,290	3,291	50.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	3,195,868	48,064	3,147,804	1.5%
Գյուղատնտեսություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	1,766,227	34,666	1,731,561	2.0%
- 1-ից 30 օր	5,590	671	4,919	12.0%
- 31-ից 60 օր	1,227	147	1,080	12.0%
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	508	180	328	35.4%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	1,773,552	35,664	1,737,888	2.0%
Այլ ոլորտներ				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	8,629,288	141,281	8,488,007	1.6%
- 1-ից 30 օր	2,187	219	1,968	10.0%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	8,631,475	141,500	8,489,975	1.6%
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	52,793,946	736,558	52,057,388	1.4%

Ստորև ներկայացված է 2015թ. և 2014թ. վարկերի արժեզրկման փոփոխությունների վերլուծությունը:

	Սպառողական	Առևտուր	Արտադրություն	Շինարարություն	Հիփոթեքային	Գյուղատնտեսություն	Այլ	Ընդամենը
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	307,276	116,537	72,726	14,791	48,064	35,664	141,500	736,558
Տարվա ծախս	162,686	124,369	24,258	27,899	9,920	11,283	25,515	385,930
Դուրսգրված գումարներ	(296,654)	(10,030)	(4,727)	-	(30,482)	(15,829)	(313)	(358,035)
Վերականգնումներ	160,104	34,522	4,727	-	18,700	14,461	5,424	237,938
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	333,412	265,398	96,984	42,690	46,202	45,579	172,126	1,002,391
Անհատական արժեզրկում	13,987	204,087	-	-	4,976	-	-	223,050
Խմբային արժեզրկում	319,425	61,311	96,984	42,690	41,226	45,579	172,126	779,341
Անհատապես արժեզրկված վարկերը մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստին մասնահանումները	91,187	547,312	-	-	8,621	-	-	647,120
Արժեզրկման պահուստին մասնահանումներ	(13,987)	(204,087)	-	-	(4,976)	-	-	(223,050)
Անհատապես արժեզրկված վարկերը անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստին մասնահանումներից հետո	77,200	343,225	-	-	3,645	-	-	424,070

2015թ. հուլիսին Բանկը դիմել է Հայաստանի բանկերի միության ֆինանսական արբիտրաժ՝ ստանալու համար մեկ փոխառուի գրավների առգրավման հաստատում, ելնելով նրանից, որ այդ փոխառուի վարկը շարունակում է մնալ ժամկետանց սահմանված ժամանակահատվածից հետո: Սրան հետևել է փոխառուի կողմից դատական գործի հարուցումը Բանկի դեմ՝ գրավի և դրա առգրավման գծով իր իրավունքների գծով: 2015թ. հոկտեմբերի 9-ին Հայաստանի բանկերի միության ֆինանսական արբիտրաժը բավարարել է Բանկի հայցը: Արբիտրաժային դատարանի որոշման հիման վրա առաջին ատյանի դատարանը տվել է կատարողական թերթ, որը վարկառուի կողմից բողոքարկվել է նախ վերաքննիչ դատարան (վերաքննիչ դատարանը թողել է անփոփոխ), ապա ՀՀ վճռաբեկ դատարան:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ամսաթվի դրությամբ դատական գործընթացը դեռևս ընթացքում էր: Ղեկավարությունն ակնկալում է, որ հետագա հայցադիմումները ևս կմերժվեն և գրավը իրավական փաստաթղթերով կձևակերպվի որպես Բանկի սեփականություն: Վարկի գումարի չմարված մնացորդը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 547,312 հազար ՀՀ դրամ՝ նախքան արժեզրկման գծով պահուստին մասնահանումը՝ 204,087 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

Ստորև ներկայացված է 2014թ. վարկերի արժեզրկման փոփոխությունների վերլուծությունը:

	Սպառողական	Առևտուր	Արտադրություն	Շինարարություն	Հիփոթեքային	Գյուղատնտեսություն	Այլ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	234,017	159,856	145,516	27,734	43,695	30,881	175,746	817,445
Մասնահանումներ պահուստին/ (հակադարձումներ) տարվա ընթացքում	119,790	(62,577)	(72,853)	(27,563)	4,784	7,102	(34,836)	(66,153)
Դուրսգրված գումարներ	(65,281)	(44,678)	-	-	(2,963)	(4,646)	(1,093)	(118,661)
Վերականգնումներ	18,750	63,936	63	14,620	2,548	2,327	1,683	103,927
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	307,276	116,537	72,726	14,791	48,064	35,664	141,500	736,558
Անհատական արժեզրկում	21,583	-	824	-	5,332	-	-	27,739
Խմբային արժեզրկում	285,693	116,537	71,902	14,791	42,732	35,664	141,500	708,819
Անհատապես արժեզրկված վարկերը մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստին մասնահանումները	99,592	-	5,178	-	13,186	-	-	117,956
Արժեզրկման պահուստին մասնահանումներ	(21,583)	-	(824)	-	(5,332)	-	-	(27,739)
Անհատապես արժեզրկված վարկերը անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստին մասնահանումներից հետո	78,009	-	4,354	-	7,854	-	-	90,217

Գրավի առարկայի վերլուծությունը դիտարկվում է Ծան. 35-ում: Առգրավված ակտիվները ներկայացված են Ծան. 22-ում:

17. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Բանկի կողմից պահվող		
<i>Պարտքային գործիքներ</i>		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	84,751	-
	84,751	-
<i>Գապիտալի գործիքներ</i>		
ՀՀ-ում գործող ընկերությունների արժեթղթեր	251,510	47,561
ՀՀ-ից դուրս գործող ընկերությունների արժեթղթեր	1,952	1,917
	253,462	49,478
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող	338,213	49,478
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր, ծան 18.		
<i>Պարտքային գործիքներ</i>		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	8,244,031	5,824,469
Ոչպետական արժեթղթեր	283,757	294,342
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	8,527,788	6,118,811
Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	8,866,001	6,168,289

Պետական պարտքային արժեթղթերն իրենցից ներկայացնում են Հայաստանի Ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր տարեկան արժեկտրոնային ֆիքսված տոկոսադրույքով, որը տատանվում է 10%-ի և 13%-ի միջակայքում (2014թ.՝ տարեկան 10 – 13.5%) և որն ուժի մեջ է 2016 – 2032թթ. (2014թ.՝ 2015 – 2032թթ.): Այս գործիքների իրական արժեքը չափվում է օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս: Ոչ պետական պարտքային արժեթղթերն իրենցից ներկայացնում են Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական ծառայությունների հատվածում գործող ընկերության կողմից թողարկված պարտատոմսեր՝ տարեկան 10 -ից 12% ֆիքսված արժեկտրոնային տոկոսադրույքով և 2017թ. և 2020թ. միջակայքում ժամկետայնությամբ:

Հայաստանի Հանրապետությունում գործող կազմակերպությունների բաժնետոմսերի գծով բաժնային գործիքներն իրենցից ներկայացնում են չգնանշված ընկերություններում բաժնային գործիքներ՝ հաշվառված ինքնարժեքով և ճշգրտված արժեզրկումից կորուստներով, քանի որ դրանց իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Այսպիսի ներդրումների համար շուկա չկա և Բանկը մտադիր է դրանք պահել երկարաժամկետ կտրվածքով: Տես՝ Ծան.19 հաշվետու ժամանակաընթացքում ծանացված լրացուցիչ բաժնային գործիքների վերաբերյալ:

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներից որևէ մեկը ժամկետանց կամ արժեզրկված չէ:

18. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ունի գործարքներ հետգնման և հակադարձ հետգնման համաձայնագրերով: Ռեպո համաձայնագրերով փոխառվություն տրված կամ վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին Բանկի կողմից ստացած կանխիկ դրամի փոխարեն: Այս ֆինանսական ակտիվները կարող են վերագրավադրվել կամ վերավաճառվել գործընկերների կողմից Բանկի կողմից պարտավորությունների չկատարման (դեֆոլտի) բացակայության դեպքում, սակայն գործընկերը պարտավորվում է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ավարտին: Բանկի սահմանմամբ այդ արժեթղթերի գծով բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվել են և այդ իսկ պատճառով դրանք չեն ապաճանաչվել: Այս գործարքներն իրականացվում են այն պայմաններով, որոնք ընդունված են ստանդարտ վարկավորման և արժեթղթերի փոխառության ու վարկային գործունեության ժամանակ, ինչպես նաև այնպիսի փոխանակման գործարքներում, որտեղ Բանկը հանդես է գալիս որպես միջնորդ:

Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հակադարձ հետզնման պայմանագրեր ֆինանսական ոլորտում գործող կազմակերպությունների հետ 832,166 հազար ՀՀ դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: 1,255,797 հազար ՀՀ դրամ): 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս հակադարձ հետզնման պայմանագրերով որպես գրավ ստացված ակտիվների իրական արժեքը, որոնք իրենցից ներկայացնում են պետական պարտքային արժեթղթեր, կազմում էր 856,786 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.՝ 1,265,179 հազար ՀՀ դրամ): Բանկը պարտավոր է վերադարձնել համարժեք գումարի արժեթղթեր:

Հետզնման պայմանագրեր

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հետզնման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված՝ վաճառքի համար մատչելի սեփական ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը	8,527,788	6,118,811
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերով որպես գրավ ստացված վերագրավադրված ակտիվների իրական արժեքը	856,786	1,265,179
Ընդամենը հետզնման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված ֆինանսական ակտիվներ	9,384,574	7,383,990
Հարակից պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեք	9,104,678	7,215,899

2015 և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռային արժեքում ներառված հարակից պարտավորությունները հետզնման պայմանագրերի գծով իրենցից ներկայացնում են ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ ստորագրված հետզնման պայմանագրեր:

19. Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում

Ստորև ներկայացված աղյուսակում ներկայացվում է 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիներին ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների հաշվեկշռային արժեքներում շարժը:

	2015թ.	2014թ.
1 հունվարի	194,991	245,192
Սեփական կապիտալում հաշվառվող ներդրումների գծով տարվա վնասի մաս	9,694	(49,552)
Այլ համապարփակ եկամուտի մաս	(737)	(649)
Սեփական կապիտալում հաշվառվող ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների նվազում	(203,948)	-
31 դեկտեմբերի	-	194,991

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ Հայաստանում գործող ապահովագրական ընկերությունում ներդրում, որը հաշվառված էր որպես ներդրում բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառված ասոցիացված կազմակերպություններում: 2015թ. ընթացքում Բանկի սեփականությունը իր ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրման գծով նվազել է 20%-ից մինչև 15.17%՝ ասոցիացված կազմակերպության կողմից լրացուցիչ բաժնետոմսերի թողարկման արդյունքում: Գործարքի ամսաթվի դրությամբ Բանկը ապաճանաչել է ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրումը 203,948 հազար ՀՀ դրամ գումարով և ճանաչել ներդրում վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվում՝ ապաճանաչման ամսաթվին ներդրման հաշվեկշռային արժեքով՝ 203,948 հազար ՀՀ դրամ գումարով, արդյունքում՝ այդ ամսաթվի դրությամբ օգուտ կամ վնաս չի առաջացել: Ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրումը ապաճանաչելուց առաջ, ասոցիացված կազմակերպության շահույթի մասնաբաժինը ճանաչվել է շահույթում կամ վնասում՝ 9,694 հազար ՀՀ դրամ գումարով, այլ համապարփակ վնասի մասնաբաժինը ճանաչվել է այլ համապարփակ վնասում՝ 737 հազար ՀՀ դրամ գումարով, շահութահարկով հարկումից հետո:

Տես նաև Ծան. 32:

20. Հիմնական միջոցներ

	Հոդ և շենքեր	Փոխադրամիջոց	Համակարգչային սարքավորումներ	Կապիտալ ներդրումներ վարձակալված հիմնական միջոցներում	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
1 հունվարի 2014թ.	3,372,241	491,231	1,826,244	164,976	1,280,605	7,135,297
Ավելացումներ	443,049	100,865	101,115	1,308	147,612	793,949
Օտարումներ	-	(89,279)	(93,019)	-	(31,549)	(213,847)
31 դեկտեմբերի 2014թ.	3,815,290	502,817	1,834,340	166,284	1,396,668	7,715,399
Ավելացումներ	260,834	140,860	60,767	8,925	64,121	535,507
Օտարումներ	(15,033)	(89,447)	(67,511)	(1,062)	(29,533)	(202,586)
31 դեկտեմբերի 2015թ.	4,061,091	554,230	1,827,596	174,147	1,431,256	8,048,320
Կուտակված մաշվածություն						
1 հունվարի 2014թ.	1,310,417	179,568	1,206,107	38,145	776,037	3,510,274
Մաշվածության ծախս	44,077	49,106	150,181	8,857	98,641	350,862
Օտարումներ	-	(63,699)	(93,019)	-	(30,052)	(186,770)
31 դեկտեմբերի 2014թ.	1,354,494	164,975	1,263,269	47,002	844,626	3,674,366
Մաշվածության ծախս	45,756	56,896	159,144	10,536	99,660	371,992
Օտարումներ	-	(38,720)	(63,759)	(185)	(29,160)	(131,824)
31 դեկտեմբերի 2015թ.	1,400,250	183,151	1,358,654	57,353	915,126	3,914,534
Զուտ հաշվեկշռային արժեք						
31 դեկտեմբերի 2015թ.	2,660,841	371,079	468,942	116,794	516,130	4,133,786
31 դեկտեմբերի 2014թ.	2,460,796	337,842	571,071	119,282	552,042	4,041,033
1 հունվարի 2014թ.	2,061,824	311,663	620,137	126,831	504,568	3,625,023

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 1,050,144 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.՝ 1,038,614 հազար ՀՀ դրամ):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ պայմանագրային պարտավորություններ՝ կապված հիմնական միջոցների հետ՝ 279,240 հազար ՀՀ դրամ գումարով (2014թ.՝ 279,240 հազար), որը ենթակա է վճարման 2016թ. Բանկի ղեկավարությունը արդեն հատկացրել է անհրաժեշտ ռեսուրսները այս պարտավորության գծով: Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ ապագա զուտ հատույթները և ֆինանսավորումը բավարար կլինեն այս և համանման այլ պարտավորությունների կատարման համար:

Բանկն իր հիմնական միջոցները հաշվառում է պատմական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը: Ղեկավարության գնահատմամբ Բանկի հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքները էականորեն մոտ են դրանց իրական արժեքներին՝ բացառությամբ հողի և շենքերի: Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո հողի և շենքերի արժեքը վերագնահատվել է անկախ գնահատողի կողմից, որի արդյունքում հողի և շենքերի վերագնահատված արժեքը աճել է 5.5 մլրդ. ՀՀ դրամով: Վերագնահատված արժեքը աուդիտի չի ենթարկվել:

21. Ոչ նյութական ակտիվներ

	Լիցենզիաներ	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
1 հունվարի 2014թ.	121,999	23,199	14,407	159,605
Ավելացումներ	7,084	14,345	-	21,429
31 դեկտեմբերի 2014թ.	129,083	37,544	14,407	181,034
Ավելացումներ	3,731	-	-	3,731
31 դեկտեմբերի 2015թ.	132,814	37,544	14,407	184,765
Կուտակված ամորտիզացիա				
1 հունվարի 2014թ.	45,450	19,750	5,908	71,108
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	11,744	1,960	1,201	14,905
31 դեկտեմբերի 2014թ.	57,194	21,710	7,109	86,013
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	12,187	2,248	1,201	15,636
31 դեկտեմբերի 2015թ.	69,381	23,958	8,310	101,649
Չուտ հաշվեկշռային արժեք				
Չուտ հաշվեկշռային արժեք				
31 դեկտեմբերի 2015թ. դրությամբ	63,433	13,586	6,097	83,116
Չուտ հաշվեկշռային արժեք				
31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ	71,889	15,834	7,298	95,021
Չուտ հաշվեկշռային արժեք 2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	76,549	3,449	8,499	88,497

22. Այլ ակտիվներ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ստացվելիք գումարներ	19,785	35,028
Այլ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման կորուստ	(198)	(350)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	19,587	34,678
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորական պարտք	116,973	220,668
Նյութեր	127,570	138,599
Աշխատակիցներին տրված հատուցումներ	55,296	41,442
Բռնագանձված գույք	83,100	55,351
Թանկարժեք մետաղներ	476	8,825
Այլ ակտիվներ	23,579	17,800
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	406,994	482,685
Նվազեցված արժեզրկման պահուստ	(2,969)	(3,085)
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	404,025	479,600
Ընդամենը այլ ակտիվներ	423,612	514,278

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	12,439
Տարվա ծախս	21,194
Դուրս գրված գումարներ	(42,423)
Վերականգնում	12,225
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,435
Տարվա հակադարձում	(4,622)
Դուրս գրված գումարներ	(317)
Վերականգնում	4,671
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,167

23. ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից	2,759,398	2,416,891
Վարկեր ՀՀ կառավարությունից	4,775	3,630
Ընդամենը վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից	2,764,173	2,420,521

ՀՀ ԿԲ-ից և ՀՀ Կառավարությունից ստացված վարկերը ներկայացնում են վարկեր ստացված Գերմանա-հայկական հիմնադրամի «Փոքր և միջին բիզնեսի վարկային ծրագրի» ֆինանսավորման շրջանակներում, «Վերականգնվող էներգետիկա» և «Բնակարանային ֆինանսավորում» ծրագրերի շրջանակներում ներգրավված միջոցները:

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկերը ներառում են վարկեր ստացված Գերմանա-հայկական հիմնադրամի «Փոքր և միջին բիզնեսի վարկավորման ծրագրի» և «Տնտեսության կայունացման վարկավորում» ծրագրերի ֆինանսավորման շրջանակներում ներգրավված միջոցները:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ից և ՀՀ Կառավարությունից ստացված վարկերի արժույթը ՀՀ դրամն է: Տարեկան ֆիքսված տոկոսադրույքը տատանվում է 5,5%-ից 9% միջակայքում, ժամկետայնությունը՝ 2016 հունվարի 15-ից մինչև 2020թ. դեկտեմբերի 21-ը:

24. Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր և ավանդներ ֆինանսական կազմակերպություններից	10,608,996	9,176,888
Ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	447,693	194,558
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	69,905	129,113
Այլ	59,008	100,914
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	11,185,602	9,601,473

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը և ավանդներն իրենցից ներկայացնում են ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ բանկերից ստացված վարկեր և ավանդներ:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորություններն արտահայտված են ՀՀ դրամով, Եվրոյով և ԱՄՆ դոլարով, տարեկան ֆիքսված տոկոսադրույքը տատանվում է 0,5%-ից 15% միջակայքում, ժամկետայնությունը՝ 2016 հունվարի 15-ից մինչև 2018թ. հունիսի 29-ը: Տես Ծան. 35-ը:

25. Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը և ավանդները ներառում են Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկից (ՎԶԵԲ), Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկից Միջազգային Ֆինանսական Կորպորացիայի և Բլյու Օրչարդ Մայքրոֆայնենս Հիմնադրամի (The Blue Orchard Microfinance fund LLC) կողմից ստացված վարկերը:

2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 13.46% (2014թ. 10.3%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 6.70 % (2014 թ. 5.37 %):

2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համար Բանկը չի ունեցել Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորությունների մայր գումարի կամտոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2014թ.՝ նույնը):

Ընդհանուր առմամբ 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ֆինանսական որոշակի սահմանված պայմաններ ունեցող վարկերը, ներառյալ հաշվեգրված տոկոսները, ներկայացված են ստորև բերված աղյուսակում:

	Արժույթ	Ժամկետ	Անվանական դրույթ %	2015թ. դեկտեմբերի 31	Անվանական դրույթ %	2014թ. դեկտեմբերի 31
Բյու Օրչարդ						
Մայքրոֆայնենս						
Հիմնադրամ	ԱՄՆ դոլար	1-2 տարի	Libor 6մ+5.5%	1,451,945	-	-
ՎԶԵԲ	ՀՀ դրամ	1-2 տարի	13.46%	1,001,202	10.30%	1,665,468
Սնծովյան Առևտրի և			Libor			
Զարգացման Բանկ	ԱՄՆ դոլար	1 տարի	6մ+6%	544,403	6.42%	1,055,489
ՎԶԵԲ	ԱՄՆ դոլար	1 տարի	-	-	6.04%	171,389
ՎԶԵԲ	Եվրո	1 տարի	-	-	3.66%	184,057
Ընդամենը				2,997,550		3,076,403

Բանկը պարտավոր է համապատասխանություն ապահովել վերոնշյալ փոխառու միջոցների գծով առկա ֆինանսական դրույթների հետ: Այդ դրույթները ներառում են սահմանված դրույթաչափերը, վարկ/կապիտալ հարաբերակցությունը և ֆինանսական գործունեությանն առնչվող մի շարք այլ տվյալներ: Բանկի կողմից չի արձանագրվել այս դրույթներից որևէ մեկի խախտում 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բացառություն են կազմում հետևյալները.

1. Գործառնական ծախս/գործառնական արդյունք գործակիցը, Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկ (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ)
2. Մեփական կապիտալի գծով մեկ փոխառուի առավելագույն ռիսկի ենթարկվածությունը, Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկ (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ)
3. Մեփական կապիտալի գծով Բանկի հետ կապակցված մեկ փոխառուի առավելագույն ռիսկի ենթարկվածությունը՝ Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկ (31 դեկտեմբերի 2015թ. դրությամբ):
4. Մեփական կապիտալի նկատմամբ իրացվելիության բացասական ճեղքվածքի հարաբերակցությունը, Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկ (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ):
5. Մեկ կողմի գծով ռիսկի ենթարկվածության գործակիցը՝ ՎԶԵԲ (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ)
6. Իրացվելի ակտիվների գործակիցը, ՎԶԵԲ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ):

Այս պայմանագրային դրույթների համար 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը դիմել և 2016թ. փետրվարին Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկից ստացել է զիջում: Նախքան հաշվետու տարվա ավարտը և հետագայում ևս ՎԶԵԲ-ը Բանկին հայտնել է, որ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՎԶԵԲ-ը համարում է զիջված, սակայն պաշտոնական զիջման նամակ չի տրամադրել Բանկի կողմից տեղի ունեցած խախտումների գծով, հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվին հաջորդող ժամանակաշրջանում Բանկի կապիտալի համալրումը (տես Ծան. 36) և, որպես այդպիսին, պայմանագրային դրույթների խախտումների վերացումը: 2016թ. մարտի 21-ի դրությամբ Բանկը չունեի ՎԶԵԲ-ից ստացված փոխառությունների գծով խախտումներ: Բանկի իրացվելիության վիճակի վերլուծության նպատակով՝ հաշվի առնելով, որ Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկից ստացված փոխառության գծով ստացված զիջումը տեղի է ունեցել հաշվետու ամսաթվից հետո, ղեկավարությունը ներառել է համապատասխան փոխառությունները ցյախանջ կատեգորիայում, Տես Ծան. 35: Ղեկավարության հաստատուն համոզվածությունն այնպիսին է, որ նշված վարկերն ամբողջությամբ կմարվեն ըստ իրենց պայմանագրով նախատեսված ժամկետների:

26. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Իրավաբանական անձ հաճախորդներ		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	20,300,642	18,009,758
Ժամկետային ավանդներ	5,742,607	4,879,264
	26,043,249	22,889,022
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/ցպահանջ հաշիվներ	12,641,953	11,607,880
Ժամկետային ավանդներ	23,288,785	23,028,401
	35,930,738	34,636,281
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	61,973,987	57,525,303

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական անձ հաճախորդների հանդեպ պարտավորությունները կազմում են 722,726 հազար ՀՀ դրամ գումարով ավանդներ (2014թ.: 782,624 հազար ՀՀ դրամ), որոնք իրենցից ներկայացնում են վարկերի, ակրեդիտիվների, երաշխիքների և այլ հարակից գործիքների գծով ապահովվածություններ: Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի տասը ամենամեծ հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարը կազմում է 21,085,895 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.: 7,663,094 հազար ՀՀ դրամ) կամ հաճախորդների միջոցների ընդհանուր գումարի 34% (2014թ.: 13%):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 5.3% (2014թ.: 5.4%), ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 4.4 % (2014թ.: 4.7 %):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի ունեցել իր հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2014թ.: նույնպես):

27. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Պայմանա- կան գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավո- րությունների իրական արժեք	Պայմանա- կան գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավո- րությունների իրական արժեք
Առևտրային ածանցյալ գործիքներ						
Արտարժույթային սվոփեր	725,970	-	693	1,945,071	54,263	-
Արտարժույթային սվոփեր	-	-	-	1,752,069	-	19,659
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	725,970	-	693	3,697,140	54,263	19,659

Արտարժույթային սվոփի պայմանագրեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են արտարժույթի փոխանակման սվոփ պայմանագրերի գումարները հիմնական արտարժույթների կտրվածքով՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ստորև ներկայացված արտարժույթով արտահայտված գումարները փոխարկվում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքներով:

	Անվանական գումար	
	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ դրամի առք, ԱՄՆ դոլարի վաճառք	725,970	1,394,620
Ռուբլու առք, Եվրոյի վաճառք	-	550,451
ԱՄՆ դոլարի առք, Եվրոյի վաճառք	-	1,752,069
	725,970	3,697,140

28. Ստորադաս փոխառություն

2015թ. ընթացքում Բանկը թողարկել է ստորադաս փոխառություն՝ 2,700,000 հազար ՀՀ դրամի և 3,500,000 ԱՄՆ դոլարի չափով իր վերջնական վերահսկողին՝ Սուբիասյան ընտանիքի անդամներին: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԱՄՆ դոլարով գնանշված պարտքի մնացորդը կազմել է 1,702,820 հազար ՀՀ դրամ, իսկ ՀՀ դրամով գնանշված պարտքի մնացորդը կազմել է 2,722,784 հազար ՀՀ դրամ, ներառյալ հաշվեգրված տոկոսը: Ստորադաս փոխառությունների անվանական և արդյունավետ տոկոսադրույքը ԱՄՆ դոլարով և ՀՀ դրամով գնանշված փոխառությունների համար կազմում է համապատասխանաբար 9.5% և 14% և ենթակա են վճարման 7 տարվա ընթացքում: Ստորադաս փոխառության թողարկման արդյունքում ստացված գումարներն ուղղվել են Բանկի կապիտալի համալրմանը և ներառվել են լրացուցիչ կապիտալում (տես նաև Ծան.36):

29. Այլ պարտավորություններ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պարտավորություններ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	173,999	191,896
Կրեդիտորական պարտք	92,586	54,051
Վճարվելիք շահաբաժիններ	52,823	36,552
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	319,408	282,499
Աշխատակիցներին վճարվելիք հատուցումներ	474,496	452,272
Վճարման ենթակա հարկեր, բացի շահութահարկից	148,921	141,754
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	-	4,491
Ընդամենը ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	623,417	598,517
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	942,825	881,016

30. Մեփական կապիտալ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 2,333,338 հազ. դրամ (2014թ.՝ 2,333,338 հազ.դրամ): Համաձայն կանոնադրության, համալրված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է թվով 933,335 հատ սովորական անվանական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար 2,500 դրամ անվանական արժեքով: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի թողարկման ենթակա կապիտալը բաղկացած է եղել 2,500 դրամ անվանական արժեքով 1,066,665 հատ հասարակ բաժնետոմսից:

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Ընդամենը վճարված կապիտալի %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Ընդամենը վճարված կապիտալի %
Վերակառուցման և Զարգացման				
Եվրոպական Բանկ	466,670	20.0	583,338	25.0
Սարիբեկ Սուբիասյան	527,573	22.6	527,573	22.6
Խաչատուր Սուբիասյան	455,413	19.5	455,413	19.5
Ռոբերտ Սուբիասյան	357,598	15.3	240,930	10.3
Էդուարդ Սուբիասյան	49,040	2.1	49,040	2.1
Այլ բաժնետերեր	477,044	20.5	477,044	20.5
	2,333,338	100.0	2,333,338	100.0

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը հայտարարել և սկսել է 416,670 նոր բաժնետոմսերի բաց բաժանորդագրություն մեկ բաժնետոմսի դիմաց 12,000 ՀՀ դրամ բաժանորդագրության արժեքով: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ստացել է 4,001,688 հազար ՀՀ դրամ՝ 333,474 նոր բաժանորդագրված բաժնետոմսերի դիմաց: Ըստ օրենսդրական և կանոնակարգային պահանջների,

ստացված դրամական միջոցները պահվում են ՀՀ կենտրոնական բանկում և սեփական հաշիվներում՝ մինչև նոր բաժանորդագրված բաժնետոմսերի գրանցումը կանոնադրությունում: Բանկը մտադիր է գրանցել և հաշվառել բաժնետիրական կապիտալում տեղի ունեցած փոփոխությունները 2016թ. ընթացքում՝ այդ պահի դրությամբ առկա նոր բաժանորդագրված բաժնետոմսերի համար: Տես նաև ծան. 36:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Ռոբերտ Սուքիասյանը գնել է 46,664 բաժնետոմս ՎՋԵԲ-ից՝ այդպիսով իր բաժնեմասնակցությունը մեծացնելով 10.3%-ից մինչև 15.3% 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ՎՋԵԲ-ին էր պատկանում Բանկի բաժնետոմսերի 20%-ը՝ գումարած մեկ բաժնետոմս (2014թ.՝ Բանկի բաժնետոմսերի 25%-ը՝ գումարած մեկ բաժնետոմս):

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող բաժնետոմսեր: Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և ունեն մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

Բաժնետերերի միջև բաշխման ենթակա պահուստները հավասար են չբաշխված շահույթի գումարին՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Չբաշխվող պահուստներն իրենցից ներկայացնում են պահուստային ֆոնդը, որը ստեղծված է համաձայն կանոնակարգային պահանջների՝ բանկի ընդհանուր ռիսկերի, այդ թվում՝ ապագա կորուստների և այլ չնախատեսված ռիսկերի և այլ պայմանական դեպքերի համար: Պահուստային ֆոնդը ձևավորվել է ըստ կանոնադրական պահանջների, որտեղ սահմանված է այս նպատակներով պահուստի ձևավորում՝ տեղական օրենսդրության համաձայն ձևակերպված բաժնետիրական կապիտալի ոչ պակաս քան 15% -ի չափով:

Համաձայն 2015թ. մայիսի 12-ին տեղի ունեցած՝ Բանկի բաժնետերերի ժողովի, հայտարարվել են շահաբաժիններ մեկ բաժնետոմսի դիմաց 175 ՀՀ դրամ գումարով, ընդամենը՝ 163,334 հազար ՀՀ դրամ: Նույն ժողովի ժամանակ, պարտադիր ընդհանուր պահուստը համալրվել է՝ կազմելով 6,000,000 հազար ՀՀ դրամ:

31. Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային հարցեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը կարգավորող օրենսդրական դաշտն աչքի է ընկնում հաճախակի կատարվող փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ: Շատ դեպքերում, այս կամ այն հարցում տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ ունեն տարբեր մեկնաբանություններ:

Հաճախ հարկային մարմինները պահանջում են լրացուցիչ հարկեր այնպիսի գործարքների և հաշվապահական մեթոդների համար, որոնց գծով պահանջներ չեն ներկայացվել: Արդյունքում կարող են առաջանալ հավելյալ տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգմանն անմիջապես նախորդող 3 տարին: Որոշ հանգամանքներում հարկերի ստուգումը կարող է ընդգրկել ավելի վաղ ժամանակահատվածներ: Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Ղեկավարությունը նաև կարծում է, որ հիմնական պարտավորությունը, որը բխում է Բանկի դեմ հարուցված դատական հայցերից և բողոքներից, բացասական ազդեցություն չի ունենա բանկի ֆինանսական վիճակի կամ հետագա գործունեության վրա:

Վարկային պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին արտահաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ հաճախորդների կարիքները բավարարելու համար: Նշված ֆինանսական գործիքները ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ և չեն արտացոլվում հաշվեկշռում:

Այս պայմանագրային պարտավորությունների, երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների անվանական կամ պայմանագրային գումարները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն են.

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չօգտագործված վարկային գծեր	4,547,262	1,973,894
Ակրեդիտիվներ	25,377	1,746,930
Երաշխիքներ	929,707	350,643
Ընդամենը պայմանագրային պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ պայմանական պարտավորություններ	5,502,346	4,071,467

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով. Բանկը որպես վարձակալ

Բանկն իր բնականոն գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	355,489	269,560
1-5 տարի	1,106,714	919,018
5 տարուց ավելի	-	3,020
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	1,462,203	1,191,598

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափերը հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը չի նախատեսում իր գործունեության դադարեցման, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորության ամբողջական ապահովագրություն: Այնուամենայնիվ, 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, Բանկին սեփականության իրավունքով պատկանող գլխամասային շենքը և փոխադրամիջոցներն ապահովագրված են: Բանկն ունի նաև ապահովագրություն բանկային ընդհանուր պարտավորվածությունների, էլեկտրոնային և համակարգչային հանցագործությունների և մասնագիտական պատասխանատվության համար: Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Սկսած 2005թ.-ից Բանկը հանդիսանում է ավանդների հատուցումը երաշխավորող պարտադիր համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 10,000 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 5,000 հազար ՀՀ դրամ արտարժույթով ավանդների դեպքում) Բանկի սնանկացման և բանկային արտոնագրի հետևանքման դեպքում:

32. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՄ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» ստանդարտի, կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա և դուստր ընկերությունների բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձինք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալի 59.5% (1,389,624 հազար ՀՀ դրամ) պատկանում է Սուքիասյաններին, որոնք հանդիսանում են Բանկի վերջնական վերահսկող: Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկին են պատկանում բաժնետոմսերի 20%-ը գումարած մեկ բաժնետոմս:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքները, մնացորդները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հետևյալն են.

	2015թ.		
	Բաժնետերեր	Հիմնական ղեկավար անձնակազմ	Դուստր ընկերություններ և ընկերություններ որտեղ Բանկ ունի ներդրում
Հաճախորդներին տրված վարկեր			
Հունվարի 1-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	774,927	19,080	-
Տարվա ընթացքում տրված վարկեր	656,696	249,676	-
Տարվա ընթացքում վարկերի մարում	(642,109)	(191,217)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	789,514	77,539	-
Նվազեցված՝ արժեզրկումից կորուստ	(7,604)	(787)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր	781,910	76,752	-
Վարկերի գծով տոկոսային եկամուտ	112,571	5,985	-
Վարկերի գծով կորուստների արժեզրկման գծով մասնահանումներ/(վերականգնումներ)	145	(588)	-
Հաճախորդներին վճարման ենթակա գումարներ			
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	1,134,180	13,297	-
Տարվա ընթացքում ներդրված ավանդներ	47,430,801	794,455	-
Տարվա ընթացքում մարված ավանդներ	(47,373,691)	(569,723)	-
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,191,290	238,029	-
Տոկոսային ծախս ավանդների գծով	100,490	17,985	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ հունվարի 1-ի դրությամբ	2,027,113	-	196,829
Ավելացումներ տարվա ընթացքում	340	-	5,727,861
Նվազումներ տարվա ընթացքում	(1,014,404)	-	(5,659,318)
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,013,049	-	265,372
Տոկոսային ծախս	255,446	-	34,924
Ստորադաս փոխառություն			
Ստորադաս փոխառություն հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-
Թողարկված տարվա ընթացքում	4,425,604	-	4,425,604
Ստորադաս փոխառություն դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,425,604	-	4,425,604
Տոկոսային ծախս	394,836	-	394,836
Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ			
Հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-
Ավելացումներ	4,001,688	-	4,001,688
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,001,688	-	4,001,688

	2015թ.		
	Բաժնետերեր	Հիմնական դեկավար անձնակազմ	Դուստր ընկերություններ և ընկերություններ որտեղ Բանկ ունի ներդրում
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	26,684		
Տրամադրված երաշխիքներ	96,750	-	6,000
Այլ ծախսեր			
Կոմիսիոն և այլ միջնորդավճարների գծով եկամուտ	2,750	171	193
Գովազդային ծախսեր	47,794	-	-
Ապահովագրական ծախսեր	-	-	91,441
Ինկասացիոն ծախսեր	-	-	-
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	261,640	-	-
Գործուղման ծախսեր	13,631	-	-
Այլ ծախսեր	200	-	-
	2014թ.		
	Բաժնետերեր	Հիմնական դեկավար անձնակազմ	Դուստր ընկերություններ և ընկերություններ որտեղ Բանկ ունի ներդրում
Հաճախորդներին տրված վարկեր			
Հունվարի 1-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	568,854	55,852	136,396
Տարվա ընթացքում տրված վարկեր	904,608	19,296	-
Տարվա ընթացքում վարկերի մարում	(698,535)	(56,068)	(136,396)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	774,927	19,080	-
Նվազեցված՝ արժեզրկումից կորուստ	(7,749)	(199)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր	767,178	18,881	-
Վարկերի գծով տոկոսային եկամուտ	92,416	2,506	434
Վարկերի գծով կոուստների արժեզրկման գծով վերականգնումներ	(4,495)	(605)	(2,126)
Հաճախորդներին վճարման ենթակա գումարներ			
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	261,946	35,892	-
Տարվա ընթացքում ներդրված ավանդներ	15,502,985	312,850	-
Տարվա ընթացքում մարված ավանդներ	(14,630,751)	(335,445)	-
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,134,180	13,297	-
Տոկոսային ծախս ավանդների գծով	82,193	106	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ հունվարի 1-ի դրությամբ	2,654,434	-	261,576
Ավելացումներ տարվա ընթացքում	731,266	-	5,674,831
Նվազումներ տարվա ընթացքում	(1,358,587)	-	(5,739,578)
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,027,113	-	196,829
Տոկոսային ծախս	274,571	-	21,314
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	37,588	-	-
Տրամադրված երաշխիքներ	81,606	-	4,500
Այլ ծախսեր			
Կոմիսիոն և այլ միջնորդավճարների գծով եկամուտ	3,904	53	216
Գովազդային ծախսեր	48,413	-	-
Ապահովագրական ծախսեր	-	-	70,600
Ինկասացիոն ծախսեր	-	-	160,000
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	185,420	-	-
Գործուղման ծախսեր	-	-	-
Այլ ծախսեր	1,200	-	-

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում տնօրենների և առանցքային ղեկավար անձնակազմի ընդհանուր վարձատրության չափը կազմել է 306,982 ՀՀ դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում՝ 307,060 հազար ՀՀ դրամ): Առանցքային ղեկավար անձնակազմը ներառում է Տնօրինության և Տնօրենների խորհրդի անդամներին:

2015թ. ընթացքում Բանկի ներդրումը իր ասոցիացված կազմակերպությունում նվազել է 20%-ից մինչև 15.17%՝ ասոցիացված կազմակերպության կողմից լրացուցիչ բաժնետոմսերի թողարկման արդյունքում: Լրացուցիչ բաժնետոմսերը գնվել են Բանկի բաժնետիրոջ կողմից, որը Սուբհասյանների ընտանիքի անդամ է:

33. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

Բանկը կատարել է իր ֆինանսական գործիքների գնահատում, ինչպես պահանջվում է ՖՀՄՄ 7 Ֆինանսական գործիքները. Բացահայտումներ ստանդարտով:

Գնանշված վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գնահատված իրական արժեքները հիմնված են հաշվետվության օրվա դրությամբ շուկայական գների վրա առանց գործարքի ծախսերի նվազեցման: Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գեղչված դրամական հոսքերը և հաշվետու օրվա դրությամբ նմանատիպ գործիքների գեղչային դրույքները:

Իրական արժեքի գնահատումը մոտավորապես համապատասխանում է այն գումարին, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրազեկ, պատրաստական կողմերի միջև: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և սուբյեկտիվ գնահատումը, իրական արժեքը չպետք է մեկնաբանվի որպես ակտիվների կամ պարտավորությունների անմիջապես վաճառքի գումար:

Բանկը չափում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը ներկայացված ֆինանսական վիճակի հաշվետվությունում, օգտագործելով հետևյալ իրական արժեքի աստիճանակարգը, որն արտացոլում է գնահատման մեջ կիրառվող չափանիշների նշանակալիությունը.

- Մակարդակ 1: Համանման գնանշված գործիքի շուկայական արժեքը (չճշգրտված) ակտիվ շուկայում
- Մակարդակ 2: Գնահատման մեթոդներ հիմնված դիտարկելի չափանիշների վրա, ուղղակի (օր., ինչպես գները) կամ անուղղակի ձևով (օր., գներից բխող): Այս մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են՝ օգտագործելով ակտիվ շուկայում նման գնանշված գործիքների շուկայական արժեքը, շուկայում գնանշված համանման կամ նմանատիպ գործիքների շուկայական արժեքը, որոնք ենթադրվում են ավելի քիչ ակտիվ շուկա, կամ այլ գնահատման մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի չափանիշները ուղղակի կամ անուղղակի դիտարկելի են շուկայի տվյալներից:
- Մակարդակ 3: Գնահատման մեթոդներ, որոնք օգտագործում են նշանակալի ոչ դիտարկելի չափանիշներ: Այս մակարդակը ներառում է բոլոր գործիքները, որտեղ գնահատման մեթոդը ներառում է չափանիշներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկելի տվյալների վրա և ոչ դիտարկելի չափանիշները ունեն նշանակալի ազդեցություն գործիքների գնահատման մեջ: Այս մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են՝ հիմնվելով շուկայական գնի վրա, որտեղ նշանակալի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ են անհրաժեշտ գործիքների տարբերությունները արտացոլելու համար:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքը՝ չափված իրական արժեքով շարունակական հիմունքով. Բանկի ֆինանսական ակտիվներից և ֆինանսական պարտավորություններից մի քանիսը չափվում են իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջին: Հետևյալ աղյուսակը տրամադրում է տեղեկատվություն այդ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքների որոշման վերաբերյալ (մասնավորապես գնահատման տեխնիկաները և ելակետային տվյալները).

Ֆինանսական ակտիվներ/ ֆինանսական պարտավորություններ	Իրական արժեքը		Իրական արժեքի հիերարխիա	Գնահատման տեխնիկա(ներ) և հիմնական ելակետային տվյալ(ներ)	Էական ոչ դիտարկելի եղակետային տվյալ(ներ)	Ոչ դիտարկելի եղակետային տվյալների հարաբերակցությունը իրական արժեքին
	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ոչ պետական արժեթղթեր	283,757	294,342	Մակարդակ 2	Նախասահմանված դրամական հոսքերը գեղջված են այն դրույթաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը	կ/չ	կ/չ
Բանկի կողմից պահվող ՀՀ պետական արժեթղթեր	84,751	-	Մակարդակ 2	Նախասահմանված դրամական հոսքերը գեղջված են այն դրույթաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը	կ/չ	կ/չ
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ՀՀ պետական արժեթղթեր	8,244,031	5,824,469	Մակարդակ 2	Զեղջված դրամական հոսքեր Նախասահմանված դրամական հոսքերը գեղջված են այն դրույթաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը	կ/չ	կ/չ
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	54,263	Մակարդակ 2	Ապագա դրամական հոսքերը գնահատված են հիմք ընդունելով գնահատված ֆորվարդային փոխարժեքները և պայմանագրերի ֆորվարդային դրույթաչափերը՝ գեղջված տարբեր գործընկերների վարկային ռիսկերը արտացոլող դրույթաչափով	կ/չ	կ/չ
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	693	19,659	Մակարդակ 2	Ապագա դրամական հոսքերը գնահատված են հիմք ընդունելով գնահատված ֆորվարդային փոխարժեքները և պայմանագրերի ֆորվարդային դրույթաչափերը՝ գեղջված տարբեր գործընկերների վարկային ռիսկերը արտացոլող դրույթաչափով	կ/չ	կ/չ

Իրական արժեքի գնահատումը մոտավորապես համապատասխանում է այն գումարին, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրագել, պատրաստական կողմերի միջև: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և սուբյեկտիվ գնահատումը, իրական արժեքը չպետք է մեկնաբանվի որպես ակտիվների կամ պարտավորությունների անմիջապես վաճառքի գումար, ինչպես նաև այստեղ ներկայացված գնահատումները պարտադիր կերպով չեն արտացոլում այն գումարները, որոնք Բանկը կարող է ստանալ որոշակի գործիքի շուկայական փոխանակման արդյունքում: Անհրաժեշտ է տրամաբանորեն մեկնաբանել շուկայական տվյալները, գնահատված իրական արժեքը որոշելու համար: Հայաստանի Հարապետության շուկան կարելի է բնութագրել որպես զարգացող, և տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաներում գործունեության ծավալները: Շուկայի գնանշումները կարող են հնացած լինել կամ արտացոլել վաճառքի գործարքների կրճատում և արդյունքում չեն արտացոլի ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները: Ղեկավարությունն օգտագործել է շուկայի ամբողջ հասանելի տեղեկատվությունը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը գնահատելու:

Վերը նշված աղյուսակը չի ներառում վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքները՝ 253,463 հազար ՀՀ դրամ գումարով (2014թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 49,478 հազար ՀՀ դրամ), որի գծով առկա չէ ակտիվ շուկայում գնանշված շուկայական գին և որի իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել՝ նման գործիքների շուկայից ելնելով: Ներկայումս Բանկը մտադիր չէ օտարել այդ գործիքները:

Հաշվետու ժամանակահատվածում տեղի չեն ունեցել փոխանցումներ Մակարդակ 1-ից 2:

Ակնկալվող դրամական հոսքերի գեղջման նպատակով օգտագործված տոկոսադրույքները հիմնված են պետական պարտատոմսերի եկամտաբերության կորի վրա հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, գումարած գործիքի արժույթը, ժամկետայնությունը և գործընկերոջ վարկային ռիսկը՝ հետևյալ կերպ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	10.90%-15.74%	8.36%-14,36%

Բանկի՝ շարունակական հիմունքով իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեք և հաշվեկշռային արժեք

Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված են գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք պետք է ստացվեն՝ համանման վարկային ռիսկ և մնացած մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքների դեպքում գեղջվելով ընթացիկ տոկոսադրույքներից: Բացառությամբ ստորև նշված դեպքերի, դեկավարությունը գտնում է, որ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է դրանց իրական արժեքին:

Ակտիվ շուկայում չգնանշված՝ ֆիքսված տոկոսադրույքով ավանդների և այլ փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է դրանց գեղջված դրամական հոսքերի վրա՝ օգտագործելով համանման մարման ժամկետներով նոր պարտքերի գծով գեղջված տոկոսադրույքները: Բացառությամբ ստորև նշված դեպքերի, դեկավարությունը գտնում է, որ ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է դրանց իրական արժեքին:

	31 դեկտեմբերի, 2015թ.		31 դեկտեմբերի, 2014թ.	
	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Հաճախորդներին տրված վարկեր	59,175,240	57,673,874	52,057,388	51,269,897
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	(61,973,987)	(61,926,558)	(57,525,303)	(57,498,541)

34. Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Բանկը կառավարում է իր կապիտալն՝ ապահովելու Բանկի գործունեության անընդհատության սկզբունքը միևնույն ժամանակ առավելագույնի հասցնելով շահագրգիռ կողմերի հատույցը ներգրավված և սեփական միջոցների հավասարակշռության օպտիմալացման ճանապարհով:

Բանկի կապիտալի կառուցվածքը բաղկացած է պարտքից և բաժնետիրական կապիտալը տնօրինողներին բաշխման ենթակա սեփական կապիտալից, որն իրենից ներկայացնում է թողարկված կապիտալը, պահուստները և չբաշխված շահույթը, ինչպես բացահայտված է սեփական կապիտալի փոփոխությունների մասին հաշվետվությունում:

Տնօրինությունը վերանայում է կապիտալի կառուցվածքը կիսամյակային կտրվածքով: Բանկի կապիտալի համարժեքությունը սահմանվում և վերահսկվում է՝ օգտագործելով ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված սահմանաչափերը: Որպես նման վերանայման մի մաս, Խորհուրդը դիտարկում է կապիտալի ինքնարժեքը և կապիտալի յուրաքանչյուր դասին առնչվող ռիսկերը: Խորհրդի առաջարկությունների հիման վրա Բանկն իր ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը կառուցում է շահութաբաժինների վճարման, նոր բաժնետոմսերի թողարկման, ինչպես նաև պարտքի թողարկման միջոցով: Ի լրումն, Բանկը կառավարում է իր կապիտալը՝ պայմանագրային պահանջների իրականացման համար:

ՀՀ կենտրոնական բանկը Բանկի համար սահմանում և վերահսկում է կապիտալի պահանջները: Ըստ ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված՝ ներկայումս գործող կապիտալի պահանջների, Բանկը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետք է ապահովի 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն բաժնետիրական կապիտալ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ) իսկ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը՝ 12% (2014թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 12%):

Հետևյալ աղյուսակը վերլուծում է Բանկի կանոնակարգային կապիտալի հարաբերակցությունը՝ համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված սկզբունքների:

	31 դեկտեմբերի 2015թ. աուդիտ չարված	31 դեկտեմբերի 2014թ. աուդիտ չարված
Հիմնական կապիտալ	8,885,655	8,957,704
Լրացուցիչ կապիտալ	4,385,733	338,037
Ընդհանուր կապիտալ	13,271,388	9,295,741
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	81,922,148	73,458,606
Ընդհանուր կապիտալը՝ ռիսկով կշռված ակտիվներում տոկոսային արտահայտությամբ (ընդհանուր կապիտալի հարաբերակցություն)	16.20%	12.65%
Համապատասխանություն նվազագույն բաժնետիրական կապիտալի և ընդհանուր կապիտալի պահանջներին	Տարվա ընթացքում խախտումներ չեն արձանագրվել	Տարվա ընթացքում խախտումներ չեն արձանագրվել

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ առնչվող վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման, և հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի ապահովվածությունը և երաշխիքները:
Համանման մոտեցում է ձևավորված նաև չճանաչված պայմանագրային պարտավորությունների գծով՝ որոշակի ճշգրտումներ կատարելով հնարավոր կորուստների պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է կանոնադրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի և ՀՀ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջների համաձայն: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որն ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

2014թ. ՀՀ կենտրոնական բանկը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի և բանկային լիցենզիա ունեցող ֆինանսական կազմակերպությունների համար 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ սահմանել է 30,000,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն կապիտալի պահանջ: Բանկը այս պահանջը բավարարելու է 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ՝ այդ նպատակով Հայաստանի Հանրապետությունում գործող մեկ այլ բանկի հետ համաձայնեցված և հայտարարված միացման, ստորադաս փոխառության և լրացուցիչ բաժնետոմսերի թողարկման, ինչպես նաև ևս մեկ միացման վերաբերյալ ընթացող բանակցությունների միջոցով: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ամսաթվի դրությամբ ձեռնարկված միջոցառումների վերաբերյալ տես Ծան.36:

35. Ռիսկերի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, որը ենթադրում է ռիսկայնության աստիճանների որոշակի համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, ընդ որում գործառնական ռիսկերը գործունեության ընթացքում անխուսափելի են: Այդուհանդերձ, Բանկի նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության՝ ռիսկ-եկամուտ օպտիմալ հարաբերակցության միջոցով՝ նվազագույնի հասցնելով Բանկի ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները: Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է՝ ախտորոշել, բացահայտել, գնահատել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողություն, արժանահավատ և նորացված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով վերահսկել ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Բանկը պարբերաբար վերանայում է ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը՝ շուկայում, արտաքին միջավայրում տեղի ունեցած փոփոխություններն արտացոլելու և առկա լավագույն փորձին համապատասխանեցնելու համար:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկման պատասխանատու մարմիններն են՝

Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար: Խորհուրդը տրամադրում է սկզբունքներ ռիսկի ամբողջական կառավարման համար, ինչպես նաև քաղաքականություն՝ հատուկ բնագավառների վերաբերյալ, ինչպիսիք են փոխարժեքային (արտարժույթային) ռիսկը, տոկոսադրույքի ռիսկը, վարկային ռիսկը, ածանցյալ և ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառումը:

Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի անխափան իրականացման և վերահսկման համար: Վարչությունը ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի կառավարման ռազմավարության, սկզբունքների, հայեցակարգերի, քաղաքականության և սահմանների մշակման ու կիրառման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման խնդիրների լուծման համար և վերահսկում է դրանց նկատմամբ ընդունված համապատասխան որոշումների կատարումը:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է «Ռազմավարության և Ռիսկերի Կառավարման Վարչության» (ՌՌԿՎ) կողմից՝ ըստ Խորհրդի հաստատած քաղաքականության: ՌՌԿՎ կողմից գնահատվում, բացահայտվում, վերլուծվում և հեջավորվում են ռիսկերը՝ գործառնական ստորաբաժանումների հետ սերտ համագործակցության միջոցով: Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման հետ կապված գործընթացների ներդրման և իրականացման համար:

Ներքին աուդիտ

Ներքին աուդիտը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման անկախ գնահատման և հսկողության ընդհանուր միջավայրի համար: Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկերի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի ստուգման է ենթարկվում ներքին աուդիտի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է կառավարման համապատասխան մարմիններին:

Ռիսկերի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերի գնահատման ընթացքում հաշվի է առնվում ինչպես սպասվող կորուստը, որն իրենից ներկայացնում է գործունեության ընթացքում կորուստների հնարավոր միջին մակարդակ, այնպես էլ հնարավոր անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են սպասվող միջին մակարդակը գերազանցող կորուստներ: Բանկը նաև մոդելավորում է քիչ հավանական, սակայն պոտենցիալ էական ազդեցություն ունեցող «վատթարագույն դեպքերը»:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերն արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին ոլորտների վրա:

Գործունեության առանձին տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունն ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվության հիման վրա կազմված հաշվետվությունները պարունակում են տեղեկություններ վարկային ռիսկի չափի, վարկային ցուցանիշների կանխատեսվող մակարդակի, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի, դրանցից բացառությունների, VaR գնահատականի, իրացվելիության ցուցանիշների և ընդհանուր ռիսկի մակարդակի փոփոխության վերաբերյալ: Բանկի վարչությունը յուրաքանչյուր ամիս ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն ըստ ոլորտների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Յուրաքանչյուր օր անց է կացվում ղեկավարության կարճատև խորհրդակցություն, անհրաժեշտության դեպքում Բանկի այլ աշխատակիցների մասնակցությամբ, որտեղ քննարկվում են սահմանված սահմանաչափերի պահպանումը, վերլուծվում է ռիսկի մակարդակը, ներդրումները, իրացվելիությունը և այլ ընթացիկ հարցեր:

Ռիսկերի նվազեցում

Ռիսկերի նվազեցման գործընթացն իրենից ներկայացնում է ռիսկերի առաջացման հնարավորությունը կամ դրա ազդեցությունը նվազեցնելու, կամ այդ երկու գործոնների մեղմման ուղղությամբ ձեռնարկվող լրացուցիչ միջոցառումների իրականացում: Իր ընդհանուր ռիսկերի կառավարման գործընթացի շրջանակներում Բանկն օգտագործում է ածանցյալ և այլ գործիքներ: Բանկն ակտիվորեն օգտագործում է գրավի միջոցները՝ վարկային ռիսկը նվազեցնելու ուղղությամբ (ավելի մանրամասն՝ տես ստորև):

Ռիսկի համակենտրոնացումներ

Ռիսկի համակենտրոնացումներն առաջանում են, երբ մի շարք փոխառուներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը ծավալվում է միևնույն աշխարհագրական շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ փոխառուների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի համակենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա: Համակենտրոնացումների բարձր մակարդակից խուսափելու նպատակով Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ ուղղված դիվերսիֆիկացված պորտֆելի պահպանմանը, ինչպես նաև իրականացվում է համակենտրոնացումների հաստատված սահմանաչափերի պահպանման անընդհատ մոնիթորինգ և կառավարում:

Վարկային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված պարտատիրոջ կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, ինչը կարող է Բանկին կորուստներ պատճառել: Վարկային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Վարկային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտահաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարումը և հսկողությունը իրականացվում է Բանկի ՌԻԿՎ և վարկային ստորաբաժանման կողմից, որի վերաբերյալ հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց վարկային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը: Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն չափը զգալիորեն տատանվում է և կախված է և՛ անհատական ռիսկերից, և՛ ընդհանուր շուկայական տնտեսության ռիսկերից:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է վարկային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով: Հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով առավելագույն ռիսկը հավասար է այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքին նախքան որևէ հաշվանցում կամ գրավի ազդեցություն հաշվի առնելը:

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	18,416,634	16,962,428
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,167,812	5,147,575
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	832,166	1,255,797
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող		
ֆինանսական ակտիվներ	-	54,263
Հաճախորդներին տրված վարկեր	59,175,240	52,057,388
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>		
- Բանկի կողմից պահվող	338,213	49,478
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	8,527,788	6,118,811
Այլ ակտիվներ	19,587	34,678
	94,477,440	81,680,418

Բանկի վարկային ռիսկի գնահատման վերլուծությունում հաշվանցման ազդեցությունը էական չէ: Բանկն ունի վարկերի դիմաց ապահովվածության նպատակով հաճախորդներից ստացված անշարժ գույքի, ակտիվների գծով այլ արժեթղթերի, երաշխիքների տեսքով ստացված գրավներ: Դրանց արժեքների գնահատականը հիմնված է փոխառության պահին գնահատված գրավի արժեքի հիման վրա, և որպես կանոն չեն վերանայվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վարկն առանձին վերցրած համարվում է արժեզրկված: Վարկային ռիսկի գծով ստացված գրավները քննարկվում ստորև այս ծանոթագրությունում:

Որպես կանոն, գրավ չի պահվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով առկա հայցերի, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի մասով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառությունների գործառնությունների մաս:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափի համակենտրոնացումը

Բանկը համակարգում է իր ստանձնած վարկային ռիսկի մակարդակը, սահմանափակելով մեկ փոխառուի կամ վարկառուների խմբերի հաշվով ստանձնած ռիսկի գումարը, ինչպես նաև արդյունաբերության ճյուղերը (և աշխարհագրական հատվածները): Վարկային ռիսկի սահմանափակումները վարկառուի և վարկավորման տեսակի (ըստ ոլորտի, ըստ տարածաշրջանի) հաստատվում և վերանայվում են վարչության կողմից: Փաստացի ռիսկերի և դրանց սահմանաչափերի միջև համեմատությունը ենթարկվում է մոնիթորինգի օրական կտրվածքով:

Ըստ անհրաժեշտության, և վարկերի մեծամասնության դեպքում, Բանկը ձեռք է բերում գրավ, ինչպես նաև կորպորատիվ և անհատական մակարդակի երաշխիքներ: Սակայն, վարկերի մի տարատեսակ է ֆիզիկական անձանց վարկավորումը, որտեղ նման գործիքները հնարավոր չէ կիրառել: Նման ռիսկերը վերահսկվում են շարունակական հիմունքներով և ենթակա է տարեկան կամ ավելի հաճախակի վերանայման:

Վարկը տրամադրելու պարտավորությունները իրենցից ներկայացնում են վարկի չօգտագործված մասը վարկերի, երաշխիքների կամ ակրեդիտիվների տեսքով: Վարկային ռիսկը հետհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում սահմանվում է որպես գործընկերոջ կողմից պայմանագրային ժամկետների և պայմանների պահպանման անկարողության հետևանքով կորուստների հավանականություն: Ինչ վերաբերում է վարկ տրամադրելու պարտավորությունների գծով վարկային ռիսկին, Բանկը ենթարկվում է վնաս կրելու ռիսկի՝ ընդհանուր չօգտագործված պարտավորությունների չափով: Սակայն, հավանական վնասի չափն ավելի պակաս է քան ընդհանուր չօգտագործված պարտավորությունների չափը, քանի որ վարկավորման պարտավորությունների ստանձնումը պայմանավորված է հաճախորդների կողմից վարկավորման որոշակի չափանիշներին պահպանմամբ: Բանկը պայմանական պարտավորությունների նկատմամբ կիրառում է նույն

վարկային քաղաքականությունը, ինչ որ հաշվեկշռային ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, այսինքն՝ վարկի տրամադրման ընթացակարգերի պահպանում՝ կիրառելով ռիսկի մեղմման սահմանաչափեր և ընթացիկ մոնիտորինգի միջոցառումներ: Բանկը իրականացնում է հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների մոնիտորինգ, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները, ընդհանուր առմամբ, պարունակում են ավելի մեծ վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Վերանայված վարկեր և փոխատվություններ

Վարկերը և փոխատվությունները, ընդհանուր առմամբ, վերանայվում են կամ հաճախորդների հետ շարունակական փոխհարաբերությունների շրջանակներում կամ վարկառուի դրության անբարենպաստ փոփոխության արդյունքում: Վերջինի դեպքում, վերանայումը կարող է հանգեցնել մարման ժամկետի կամ մարման ժամանակացույցի երկարաձգման, համաձայն որի, Բանկն իրապես անբարենպաստ վիճակում գտնվող վարկառուներին առաջարկում է զեղչային տոկոսադրույքներ: Արդյունքում՝ տվյալ ակտիվը շարունակում է մնալ ժամկետանց և անհատապես արժեզրկված, ընդ որում՝ տոկոսի և մայր գումարի վճարումը թույլ չի տալիս վերականգնել ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքը: Այլ դեպքերում, վերանայումը կհանգեցնի նոր պայմանագրի ստորագրման, որն ըստ էության կդիտվի որպես նոր վարկ: 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված՝ վերանայված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 2,087,513 հազար ՀՀ դրամ և 2,969,067 հազար ՀՀ դրամ, համապատասխանաբար:

Աշխարհագրական համակենտրոնացում

Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական համակենտրոնացումը 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև՝

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Հայաստանի Հանրապետություն	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	25,404,710	845,707	1,300,173	27,550,590
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,634,519	94,447	399,168	7,128,134
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	832,166	-	-	832,166
Հաճախորդներին տրված վարկեր	59,171,497	-	3,743	59,175,240
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>				
- Բանկի կողմից պահվող	336,260	-	1,953	338,213
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	8,527,788	-	-	8,527,788
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	19,587	-	-	19,587
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	100,926,527	940,154	1,705,037	103,571,718

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Հայաստանի Հանրապետություն	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,407,684	2,237,335	709,436	22,354,455
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	27,244	-	27,019	54,263
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,599,300	873,412	1,674,863	5,147,575
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,255,797	-	-	1,255,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր	52,057,388	-	-	52,057,388
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>				
- Բանկի կողմից պահվող	47,561	-	1,917	49,478
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	6,118,811	-	-	6,118,811
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	34,678	-	-	34,678
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	81,548,463	3,110,747	2,413,235	87,072,445

Բանկի համար վարկային ռիսկ գոյացնող գործընկերները չունեն արտաքին վարկանշում: Բանկն օգտագործում է ներքին գործընթացներ և քաղաքականություն՝ գործընկերների վարկանշման և համապատասխան ռիսկի ախտորոշակը որոշելու համար:

Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկման և մեղմացման քաղաքականություններ

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ վարկառուի կամ վարկառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Բանկի Խորհրդի կողմից:

Մեկ վարկառուի, ներառյալ ֆինանսական կազմակերպությունների գծով վարկային ռիսկի չափը նաև սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և արտահաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև առևտրային գործարքների, օրինակ՝ արտարժույթային ֆորվարդի պայմանագրերի, օրական սահմանաչափերով: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և հնարավոր վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծությունների և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերի փոփոխման միջոցով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և մեղմիչ մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ պարտքային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույք,
- կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, պաշարները և այլ հիմնական միջոցներ,
- ֆինանսական գործիքներ՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթեր
- դրամական միջոցներ և ոսկյա իրեր

Կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են, ֆիզիկական անձանց գծով վերաձևակերպվող վարկային գծերը հիմնականում չեն ապահովվում: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկերից տարբեր ֆինանսական ակտիվների ապահովման միջոց հանդիսացող գրավների տեսակները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական կազմակերպություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Գրավի նախնական գնահատումը տեղի է ունենում վարկային հաստատման գործընթացի ընթացքում, երբ Բանկը հավաքում է տեղեկատվություն, որը հնարավորություն է տալիս կատարել հիմնավորված գնահատում: Գրավի առարկայի արժեքը այն գնահատված գումարն է, որով այն կարող է վաճառվել է գնահատման ամսաթվին՝ ճշգրտված արժեք՝ նվազեցմամբ: Արժեքի նվազեցմամբ չափվում է այն ռիսկը, որ Բանկը չի կարողանա վաճառել գրավի առարկան ակնկալվող շուկայական արժեքին հավասար գնով: Անշարժ գույքի և հիմնական միջոցների համար նման նվազեցումը սովորաբար տատանվում է շուկայական արժեքի 20%-ից 40%-ի միջակայքում: Ղեկավարությունն իրականացնում է գրավի շուկայական արժեքների մոնիտորինգ և պահանջում է ապահովման հավելյալ միջոց՝ հիմնական համաձայնագրին համապատասխան, ինչպես նաև հետևում է ստացված ապահովման միջոցների շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկերի ապահովվածություն՝		
Անշարժ գույքի գրավով	29,406,054	24,732,809
Երաշխիքով	8,072,116	6,834,411
Ոսկու գրավով	6,066,610	5,736,340
Փոխադրամիջոցներով (մեքենաներով)	4,914,298	6,313,328
Կանխիկով	723,813	782,624
Պաշարների գրավով	144,029	299,751
Սարքավորումներով	51,437	39,027
Ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորներով	336	19,985
Այլ գրավով	24,396	4,096
Չապահովված վարկեր	10,774,542	8,031,575
	60,177,631	52,793,946
Նվազեցված՝ արժեզրկման կորուստների պահուստը	(1,002,391)	(736,558)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	59,175,240	52,057,388

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ, որ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն որպես անհատապես արժեզրկված:

Վարկերին առնչվող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն պարտքային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը: Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Արժեզրկման գնահատումը կատարվում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման գծով պահուստի անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման գծով պահուստի խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ վարկային քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին: Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանալ պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա:

Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և որպես անհատապես արժեզրկված վարկ բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերին:

Բանկն իրականացնում է բազմաթիվ գործարքներ, որոնց պայմանագրային կողմերը չեն վարկանշված միջազգային վարկանիշային գործակալությունների կողմից: Ֆինանսական ակտիվների վարկային որակը կառավարվում է Բանկի ներքին վարկանիշների համաձայն:

Բանկի կողմից մշակվել է վարկառուների վարկանշման մեթոդաբանություն՝ կորպորատիվ վարկառուների վարկանիշերը գնահատելու նպատակով: Այս մեթոդը թույլ է տալիս հաշվարկել և շնորհել/հաստատել վարկառուի վարկանիշը և վարկի դիմաց գրավի վարկանիշը: Համակարգը հիմնված է սքորինգային մոդելի վրա՝ պայմանավորված փոխառուի հիմնական կատարողական ցուցանիշներով, որոշված ուղենիշների անբավարար օբյեկտիվության դեպքում աննշան փորձագիտական ճշգրտումների հնարավորությամբ: Այս մեթոդը ապահովում է վարկանիշի շնորհում հետևյալ չափանիշների խմբերի հիման վրա. փոխառուի շուկայական ցուցանիշները, գույքիլը, վարկային պատմությունը, տեղեկատվության թափանցիկությունը և վստահելիությունը, բիզնեսի և գործարար միջավայրի վերաբերյալ տեղեկատվությունը, Բանկի և վարկառուի հարաբերությունները, վարկառուի ֆինանսական վիճակը, ձեռնարկատիրական գործունեությունը և տրամադրված գրավը: Ֆինանսական վիճակը և ձեռնարկատիրական գործունեությունը ամենակարևոր չափանիշներն են: Հետևաբար, սքորինգի մոդելը նախատեսում է վարկառուի և վարկի ընդհանուր գնահատման մոտեցում:

Վարկառուի սքորինգային գնահատման մոդելը մշակվել է Բանկի կողմից՝ փոքր և միջին բիզնեսի վարկերի գնահատման և որոշումների կայացման նպատակով: Սքորինգային մոդելը մշակվել է ստանդարտ վարկատեսակների համար և ներառում է վարկառուների հիմնական ցուցանիշները, ինչպիսիք են՝ ֆինանսական վիճակը, վարկառուի հետ հարաբերությունները, կառավարման որակը, նպատակային օգտագործումը, գտնվելու վայրը, վարկային պատմությունը, գրավը, և այլն:

Վարկառուի չափորոշիչների վրա հիմնված սքորինգային գնահատումը վարկավորման որոշումների կայացման գործընթացի հիմնական գործոններից մեկն է:

Անհատ վարկառուների գնահատման մեթոդաբանությունը հիմնված է հետևյալ չափանիշների վրա՝ կրթական մակարդակը, զբաղվածությունը, ֆինանսական վիճակը, վարկային պատմությունը, վարկառուին սեփականության իրավունքով պատկանող գույքը: Ձեռք բերված տեղեկությունների հիման վրա հաշվարկվում է վարկի առավելագույն սահմանաչափը: Վարկի առավելագույն սահմանաչափը հաշվարկվում է՝ կիրառելով վարկառուի պարտքային ծանրաբեռնվածության հարաբերակցությունը:

Բանկը կիրառում է ներքին մեթոդաբանություններ որոշակի կորպորատիվ վարկերի և մանրածախ վարկերի խմբերի համար: Այս սքորինգային մեթոդները են մշակված են կոնկրետ վարկատեսակների համար և կիրառվում են վարկի ընթացքի տարբեր փուլերում: Որպես հետևանք, հնարավոր չէ կատարել վարկատեսակների խաչաձև սքորինգային համեմատություն, որը կհամապատասխաներ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաճախորդների վարկերի մնացորդին: Այդպիսով, ավելի մանրամասն տեղեկատվություն չի ներկայացվում:

Ատորն ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերը, որոնք, ըստ գործընկերների կողմից խախտումների ցուցանիշների վերաբերյալ պատմական տվյալների, չեն համարվում ժամկետանց կամ արժեզրկված:

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Սպառողական	0.32%	0.10%
Առևտուր	-	0.23%
Արտադրություն	-	-
Շինարարություն	-	-
Հիփոթեքային	-	-
Գյուղատնտեսություն	0.06%	0.07%
Այլ ոլորտներ	0.13%	0.05%

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված վարկերին վերաբերող տողերին համապատասխան վարկերի որակական վերլուծությունն ըստ վարկերի դասերի ներկայացված է Ծան. 16-ում:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի, գնահատվում են ըստ միջազգային վարկանիշային գործակալությունների կողմից տրված ընթացիկ վարկանիշերի, եթե դրանք առկա են:

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկում մնացորդները կազմել են համապատասխանաբար 19,186,328 հազար ՀՀ դրամ և 15,207,991 հազար ՀՀ դրամ: 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվների մնացորդները, որոնք իրենցից ներկայացնում են ՀՀ ֆինանսների նախարարության պետական գանձապետական պարտատուներ, կազմել են համապատասխանաբար 8,328,782 հազար ՀՀ դրամ և 5,824,469 հազար ՀՀ դրամ: Հայաստանի Հանրապետությանը միջազգային վարկանիշային գործակալությունների կողմից տրված վարկանիշային գնահատականը համապատասխանում է BB- վարկանիշին:

Ժամկետանց, սակայն չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը, որոնց գծով վճարումներն ուշացված են միայն մի քանի օրով: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասը չի համարվում արժեզրկված: Ժամկետանց, սակայն անհատապես չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է Ծան. 16-ում:

Անհատապես արժեզրկված վարկեր

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը հաճախորդներին տրամադրված անհատապես արժեզրկված վարկերը կազմում են 647,120 հազար ՀՀ դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 117,957 հազար ՀՀ դրամ): Տես՝ ծան. 16: Տարվա ընթացքում արժեզրկված վարկերի գծով հաշվեզրկված տոկոսը կազմում է 87,039 հազար դրամ:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ Բանկի շահույթները կամ կապիտալը կամ նրա՝ իր գործունեության նպատակներին հասնելու կարողությունը կվատթարանան շուկայական տոկոսադրույքներում և գներում փոփոխությունների կամ դրանց անկայունության պատճառով: Շուկայական ռիսկն ընդգրկում է տոկոսադրույքի և արժույթային ռիսկերը: Փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել Բանկի ռիսկերի գնահատման մոտեցումներում կամ ռիսկի աստիճանում, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման և չափման մեթոդներում:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխման բացասական ազդեցության հնարավորությունն է Բանկի զուտ տոկոսային եկամտի կամ կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա: Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերի և նրանց իրական արժեքի վրա տոկոսադրույքների փոփոխությունների ուղղակի ազդեցության հնարավորությունից: Բանկի Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է տոկոսադրույքների միջև տարբերությունների սահմանաչափ ժամկետային կտրվածքով: Դիրքերը վերահսկվում են և հեջավորման ռազամավարություն է օգտագործվում դրանց ռիսկայնությունը ընդունելի շրջանակներում պահելու համար:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի արժեքը կտատանվի շուկայական գների փոփոխության արդյունքում անկախ նրանից, թե փոփոխությունները հետևանք են առանձին արժեթղթին կամ դրա թողարկողին յուրահատուկ գործոնների, թե շուկայում շրջանառվող բոլոր արժեթղթերի վրա ազդող գործոնների: Բանկը ենթարկվում է իր ապրանքների կամ ծառայությունների շուկայական գների փոփոխության ռիսկին, որոնք ենթակա են թե՛ ընդհանուր և թե՛ յուրահատուկ շուկայական տատանումների:

Բանկը կառավարում է գնային ռիսկը այն պոտենցիալ կորուստների պարբերաբար գնահատման միջոցով, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից, ինչպես նաև սահմանելով և պահպանելով համապատասխան վնասների կանխարգելման սահմանաչափեր և միջակայքերի (մարժաներ) և գրավի պահանջներ: Բանկի չտրամադրված վարկային պարտավորվածությունների գծով հնարավոր վնասների գումարը հավասար է այդ պարտավորվածությունների ընդհանուր գումարին: Այնուամենայնիվ, վնասի հավանական գումարը ավելի փոքր է քան այդ գումարը, քանի որ պարտավորվածությունների մեծ մասը պայմանական են՝ կախված մի շարք պայմաններից, որոնք սահմանված են վարկային պայմանագրերում:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի մասին հաշվետվությունում, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով: Շահույթի կամ վնասի զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի վրա՝ 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող լողացող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի կամ սվոփի իրացման ժամկետների: Կապիտալի ընդհանուր զգայունության և ըստ գործիքների մարման ժամկետայնության վերլուծությունը հիմնված է եկամտաբերության կորի զուգահեռ տեղաշարժի ենթադրության վրա:

Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	2015թ. Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	100	-	(256,885)	(256,885)
ԱՄՆ դոլար	100	(19,963)	-	(19,963)
ՀՀ դրամ	(100)	-	272,936	272,936
ԱՄՆ դոլար	(100)	19,963	-	19,963

Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	2014թ. Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	100	-	(221,152)	(221,152)
ԱՄՆ դոլար	100	(14,109)	-	(14,109)
ՀՀ դրամ	(100)	-	240,407	240,407
ԱՄՆ դոլար	(100)	14,109	-	14,109

Արժույթային ռիսկ

Արժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դիրքերը սահմանված շրջանակներում պահելու համար: Հետևյալ աղյուսակները ցույց են տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա:

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Բանկի վրա առ 31 դեկտեմբերի 2015թ. ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

	<u>ՀՀ դրամ</u>	<u>ԱՄՆ դոլար</u>	<u>Եվրո</u>	<u>Ռուբլի</u>	<u>Այլ արժույթ</u>	<u>Ընդամենը</u>
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,417,058	9,306,138	3,108,108	540,069	179,217	27,550,590
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,840,823	4,084,566	34,894	167,851	-	7,128,134
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	832,166	-	-	-	-	832,166
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	26,866,343	31,874,375	434,522	-	-	59,175,240
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>						-
- Բանկի կողմից պահվող	338,213	-	-	-	-	338,213
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	8,527,788	-	-	-	-	8,527,788
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	13,597	3,379	2,608	3	-	19,587
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	53,835,988	45,268,458	3,580,132	707,923	179,217	103,571,718
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետգնման պայմանագրեր	9,104,678					9,104,678
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	2,764,173	-	-	-	-	2,764,173
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,275,224	7,420,105	430,097	60,120	56	11,185,602
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր	1,001,202	1,996,348	-	-	-	2,997,550
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23,293,409	34,834,003	3,150,624	652,650	43,301	61,973,987
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	157,143	120,210	3,188	38,846	21	319,408
Ստորադաս փոխառություններ	2,722,784	1,702,820	-	-	-	4,425,604
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	42,318,613	46,073,486	3,583,909	751,616	43,378	92,771,002
Հաշվեկշռային բաց դիրք	11,517,375	(805,028)	(3,777)	(43,693)	135,839	10,800,716
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ						
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	725,625	(726,318)	-	-	-	(693)
Բաց դիրք	12,243,000	(1,531,346)	(3,777)	(43,693)	135,839	10,800,023

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Բանկի վրա առ 31 դեկտեմբերի 2014թ. ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

	<u>ՀՀ դրամ</u>	<u>ԱՄՆ դոլար</u>	<u>Եվրո</u>	<u>Ռուբլի</u>	<u>Այլ արժույթ</u>	<u>Ընդամենը</u>
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9,659,935	8,519,335	3,115,780	822,258	237,147	22,354,455
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,656,573	3,080,372	10,911	399,719	-	5,147,575
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,255,797	-	-	-	-	1,255,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	29,113,120	22,314,671	629,597	-	-	52,057,388
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>						
- Բանկի կողմից պահվող	49,478	-	-	-	-	49,478
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	6,118,811	-	-	-	-	6,118,811
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	19,915	11,799	2,946	18	-	34,678
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	47,873,629	33,926,177	3,759,234	1,221,995	237,147	87,018,182
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետգնման պայմանագրեր	7,215,899	-	-	-	-	7,215,899
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	2,420,521	-	-	-	-	2,420,521
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,824,804	5,993,765	737,215	44,591	1,098	9,601,473
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր	1,665,466	1,239,547	171,390	-	-	3,076,403
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24,636,297	27,136,273	5,167,958	454,159	130,616	57,525,303
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	111,906	41,425	2,956	126,189	23	282,499
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	38,874,893	34,411,010	6,079,519	624,939	131,737	80,122,098
Հաշվեկշռային բաց դիրք	8,998,736	(484,833)	(2,320,285)	597,056	105,410	6,896,084
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ						
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	(1,397,666)	(327,159)	2,309,880	(550,451)	-	34,604
Բաց դիրք	7,601,070	(811,992)	(10,405)	46,605	105,410	6,930,688

Արտարժույթի ռիսկի զգայունություն

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է Բանկի զգայունությունը ՀՀ դրամի՝ ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի, Ռուբլու փոխարժեքի 10% աճի կամ նվազման հանդեպ: Տվյալ 10%-ն իրենից ներկայացնում է այն զգայունության տոկոսը, որն օգտագործվում է արտարժույթային ռիսկը հիմնական ղեկավար անձնակազմին ներկայացնելիս և իրենից ներկայացնում է արտարժույթի փոխարժեքի ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունն ըստ ղեկավարության գնահատականի: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն վճարման ենթակա արտարժույթով գնանշված դրամական միավորները և ճշգրտում է դրանց փոխարկումը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքների 10% փոփոխության տեսանկյունից: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է արտաքին վարկերը, որոնց դեպքում վարկի գնանշումը կատարված է վարկատուի կամ վարկառուի գործառնական արժույթից տարբեր արժույթով: Ստորև նշված դրական թիվը նշանակում է շահույթի կամ կապիտալի տարրի աճ այն դեպքերում, երբ ՀՀ դրամն արժևորվում է ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի, Ռուբլու նկատմամբ 10%-ի չափով:

	Փոխարժեքի փոփոխություն	2015թ.		Փոխարժեքի փոփոխություն	2014թ.	
		Ազդեցություն շահույթի վրա նախքան հարկումը			Ազդեցություն շահույթի վրա նախքան հարկումը	
		Արժևորում	Արժեզրկում		Արժևորում	Արժեզրկում
ԱՄՆ դոլար	10%	153,135	(153,135)	10%	81,199	(81,199)
Եվրո	10%	378	(378)	10%	1,040	(1,040)
ՌԴ ռուբլի	10%	4,369	(4,369)	10%	(4,660)	4,660

Զգայունության վերլուծության սահմանափակումները: Վերևում բերված աղյուսակում բերված է առանցքային ենթադրության փոփոխության ազդեցությունը այլ ենթադրությունների անփոփոխ պայմանների դեպքում: Իրականում ենթադրությունների, ինչպես նաև այլ գործոնների միջև գոյություն ունի փոխադարձ կապ: Հարկ է նաև նշել, որ այս զգայունությունները ոչ գծային են, և ավելի մեծ կամ փոքր ազդեցությունները չպետք է միջարկվեն (ինտերպոլացիա) կամ արտարկվեն (էքստրապոլացիա) այս արդյունքներից:

Զգայունության վերլուծությունում հաշվի չի առնվում այն հանգամանքը, որ Բանկի ակտիվները և պարտավորությունները ակտիվորեն կառավարվում են: Ի լրումն, Բանկի ներկայիս ֆինանսական դիրքը կարող է տարբեր լինել այն ժամանակ, երբ որևէ իրական շուկայական շարժ տեղի ունենա: Օրինակ, Բանկի ֆինանսական ռիսկերի կառավարման ռազմավարությունը նպատակ ունի կառավարելու շուկայական տատանումների ազդեցությանը ենթակա լինելը: Երբ ներդրումային շուկաներն անցնում են զանազան շեմային մակարդակներից, Բանկի ղեկավարության արձագանքը կարող է ներառել այնպիսի գործողություններ, ինչպիսիք են ներդրումների վաճառքը, ներդրումային պորտֆելի բաշխվածության փոփոխությունը և այլ կանխարգելիչ միջոցառումներ: Հետևաբար, ենթադրությունների իրական փոփոխության ազդեցությունը կարող է որևէ ազդեցություն չունենալ պարտավորությունների վրա, մինչդեռ ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվառվում են շուկայական արժեքով: Այս հանգամանքներում, ակտիվների և պարտավորությունների տարբեր չափման հիմունքները կարող են հանգեցնել Բանկի կանոնադրական կապիտալի տատանումների:

Զգայունության վերլուծության այլ սահմանափակումները ներառում են հիպոթետիկ շուկայական շարժերի կիրառումը պոտենցիալ ռիսկերը ներկայացնելու նպատակով, որոնք ընդամենը ներկայացնում են Բանկի տեսակետը մոտակա ժամանակների շուկայական հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ, որոնք չեն կարող կանխատեսվել որևէ հավաստիությամբ, ինչպես և այն ենթադրությունը, որ բոլոր տոկոսադրույքները շարժվում են համանմանորեն:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիությունը Բանկի ստանձնած պարտավորությունների ամբողջությամբ և սահմանված ժամկետներում կատարման հնարավորությունն է:

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Բանկն ի վիճակի չի լինի ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջները բնականոն և արտասովոր պայմաններում: Այս ռիսկի գսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի գրավների հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և դիվերսիֆիկացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է պահուստավորման նվազագույն պարտադիր ռեզերվը (տես ծանոթագրություն 14-ը): Իրացվելիության ռիսկը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր հնարավոր սցենարների դեպքում՝ հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ իրավիճակների ծրագրի առկայությունը և վերահսկել իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական Բանկի պահանջներին համապատասխան:

Ստորև ներկայացվում է 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի կարծիքով շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները, բացի բաժնային գործիքներից, ներկայացված են ցպահանջ և պակաս քան մեկ ամիս կատեգորիաներում, քանի որ Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ դրանք բարձր իրացվելի ակտիվներ են, որոնք կարող են վաճառվել ըստ պահանջի՝ ֆինանսական պարտավորությունների գծով դրամական միջոցների արտահոսքի պահանջն ապահովելու համար: Հաշվի առնելով Բանկի կողմից պայմանագրային պահանջների խախտումները փոխառու միջոցների մասով, Բանկը ստորև աղյուսակում 544,403 հազար ՀՀ դրամ գումարով դասակարգել է ցպահանջ փոխառու միջոց, սակայն ունի հաստատուն համոզվածություն առ այն, որ այս փոխառությունների գծով դրամական միջոցների հոսքերը տեղի կունենան համաձայն պայմանագրային պայմանների: Տարվա վերջից հետո Բանկը ստացել է զիջում այս խախտումների գծով:

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը 1 տարուց ավել	Ընդամենը
			3 ամսից 1 տարի	Ընդամենը մինչև 1 տարի	1 -ից 5 տարի			
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	27,550,195	394	1	27,550,590	-	-	-	27,550,590
Պահանջներ ֆինանսական								
կազմակերպությունների նկատմամբ	2,877,192	194,699	2,418,814	5,490,705	-	1,637,429	1,637,429	7,128,134
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	832,166	-	-	832,166	-	-	-	832,166
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,964,279	4,447,789	14,221,954	22,634,022	29,962,570	6,578,648	36,541,218	59,175,240
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ								
-Բանկի կողմից պահվող	-	-	-	-	-	338,213	338,213	338,213
-Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	8,527,788	-	-	8,527,788	-	-	-	8,527,788
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	19,587	-	-	19,587	-	-	-	19,587
	43,771,207	4,642,882	16,640,769	65,054,858	29,962,570	8,554,290	38,516,860	103,571,718
Պարտավորություններ								
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական								
պարտավորություններ	693	-	-	693	-	-	-	693
Հետգնման պայմանագրեր	-	9,104,678	-	9,104,678	-	-	-	9,104,678
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ								
կառավարությունից ստացված վարկեր	64,957	6,144	638,247	709,348	2,054,825	-	2,054,825	2,764,173
Պարտավորություններ ֆինանսական								
կազմակերպությունների նկատմամբ	1,735,271	3,095,874	4,805,349	9,636,494	1,260,095	289,013	1,549,108	11,185,602
Միջազգային ֆինանսական								
կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	1,532,160	-	739,765	2,271,925	725,625	-	725,625	2,997,550
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	35,819,515	5,229,048	18,282,406	59,330,969	2,470,354	172,664	2,643,018	61,973,987
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	271,194	45,860	2,354	319,408	-	-	-	319,408
Ստորադաս փոխառություններ	32,479	-	-	32,479	-	4,393,125	4,393,125	4,425,604
	39,456,269	17,481,604	24,468,121	81,405,994	6,510,899	4,854,802	11,365,701	92,771,695
Զուտ դիրք	4,314,938	(12,838,722)	(7,827,352)	(16,351,136)	23,451,671	3,699,488	27,151,159	10,800,023
Կուտակային տարբերություն ակտիվների և պարտավորությունների միջև	4,314,938	(8,523,784)	(16,351,136)	(16,351,136)	7,100,535	10,800,023	10,800,023	

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը 1 տարուց ավել	Ընդամենը
			3 ամսից 1 տարի	Ընդամենը մինչև 1 տարի	1 -ից 5 տարի			
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	22,353,492	963	-	22,354,455	-	-	-	22,354,455
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	54,263	-	-	54,263	-	-	-	54,263
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,407,635	1,139,874	-	3,547,509	1,600,066	-	1,600,066	5,147,575
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,255,797	-	-	1,255,797	-	-	-	1,255,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,458,020	4,821,430	12,658,676	20,938,126	24,866,295	6,252,967	31,119,262	52,057,388
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>								
-Բանկի կողմից պահվող	-	-	-	-	-	49,478	49,478	49,478
-Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	6,118,811	-	-	6,118,811	-	-	-	6,118,811
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	29,801	3,604	-	33,405	1,273	-	1,273	34,678
	35,677,819	5,965,871	12,658,676	54,302,366	26,467,634	6,302,445	32,720,601	87,072,445
Պարտավորություններ								
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	19,659	-	-	19,659	-	-	-	19,659
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	71,356	743	331,331	403,430	2,017,091	-	2,017,091	2,420,521
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,259,481	1,832,909	5,114,529	8,206,919	1,138,767	255,787	1,394,554	9,601,473
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	109,710	348,800	1,083,871	1,542,381	1,534,022	-	1,534,022	3,076,403
Հետգնման պայմանագրեր	7,215,899	-	-	7,215,899	-	-	-	7,215,899
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	30,700,857	7,482,667	18,146,028	56,329,552	1,042,984	152,767	1,195,751	57,525,303
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	274,441	5,132	2,926	282,499	-	-	-	282,499
	39,651,403	9,670,251	24,678,685	74,000,339	5,732,864	408,554	6,141,418	80,141,757
Զուտ դիրք	(3,973,584)	(3,704,380)	(12,020,009)	(19,697,973)	20,734,770	5,893,891	26,579,183	6,930,688
Կուտակային տարբերություն ակտիվների և պարտավորությունների միջև	(3,973,584)	(7,677,964)	(19,697,973)	(19,697,973)	1,036,797	6,930,688	6,930,688	

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հիմնվելով պայմանագրով նախատեսված՝ չգեղջված մարման պարտավորությունների վրա:

	Ցայահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1 -ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետգնման պայմանագրեր	18,713	9,104,678	-	-	-	9,123,391
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	83,657	43,499	795,859	2,365,473	-	3,288,488
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,797,491	3,194,002	5,054,456	1,651,817	408,761	12,106,527
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	1,572,663	-	823,516	823,516	-	3,219,695
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	36,007,266	5,587,319	19,180,156	2,626,491	220,642	63,621,874
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	273,690	45,860	2,354	-	-	321,904
Ստորադաս փոխառություններ	76,767	88,578	405,981	2,155,388	5,079,119	7,805,833
Ընդամենը չգեղջված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	39,830,247	18,063,936	26,262,322	9,622,685	5,708,522	99,487,712

Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր

Ներհոսք	727,625	-	-	-	-	725,625
Արտահոսք	(727,532)	-	-	-	-	(727,532)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հիմնվելով պայմանագրով նախատեսված՝ չգեղջված մարման պարտավորությունների վրա:

	Ցայահանջ և 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1 -ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	87,930	33,892	468,471	2,268,099	-	2,858,392
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,310,826	1,908,622	5,296,074	1,484,619	341,607	10,341,748
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	139,070	407,007	1,347,677	1,990,744	-	3,884,498
Հետգնման պայմանագրեր	7,259,344	-	-	-	-	7,259,344
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	30,878,959	7,804,329	18,983,993	1,207,930	199,334	59,074,545
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	282,499	-	-	-	-	282,499
Ընդամենը չգեղջված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	39,958,628	10,153,850	26,096,215	6,951,392	540,941	83,701,026

Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր

Ներհոսք	3,734,790	-	-	-	-	3,734,790
Արտահոսք	(3,697,140)	-	-	-	-	(3,697,140)

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկն իրենից ներկայացնում է ուղղակի կամ անուղղակի կորուստների վտանգ, որն առաջանում է Բանկի կողմից ֆինանսական գործիքներում ներգրավվածությունից, այդ թվում՝ գործընթացների, տեխնոլոգիաների, ենթակառուցվածքների գծով, և արտաքին գործոնների ազդեցությամբ, բացի վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերից, մասնավորապես՝ իրավական և կանոնակարգային պահանջների արդյունքում առաջացող ռիսկերը և համընդհանուր ընդունված կորպորատիվ վարքագծի ստանդարտները:

Բանկի նպատակն է՝ կառավարել գործառնական ռիսկերն այնպես, որ ֆինանսական կորուստների և վնասի կանխարգելումը համահունչ լինի Բանկի գործնական համբավի և ընդհանուր ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարման մեթոդների մշակման և գործընթացների իրականացման համար հիմնական պատասխանատվությունը կրում է բանկի գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունն ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտներին համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքները քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

36. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

2016թ. մարտի 7-ին Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովը որոշում է կայացրել Բանկի բաժնետիրական կապիտալի՝ 2,333,338 հազար ՀՀ դրամից մինչև 3,167,023 հազար ՀՀ դրամ մեծացման մասին, և համապատասխան փոփոխություն կատարել Բանկի կանոնադրության մեջ՝ նշված փոփոխությունն արտացոլելու համար: Թողարկվելիք բաժնետոմսերի գծով մինչ ժողովի գումարման ամսաթիվը ստացված միջոցները՝ 4,001,688 հազար ՀՀ դրամ, որոնք բաղկացած են թողարկվելիք 333,474 բաժնետոմսից՝ մեկ բաժնետոմսի դիմաց 2,500 դրամ արժեքով, ուղղվել են բաժնետիրական կապիտալի համալրմանը: Անվանական արժեքի (2,500 դրամ) և փաստացի ստացված վճարի (12,000 դրամ) միջև տարբերությունը ճանաչվել է որպես էմիսիոն եկամուտ՝ 3,168,003 հազար դրամ գումարով թողարկման ենթակա բաժնետոմսերի ընդհանուր քանակի դիմաց: 2016թ. մարտի 18-ին փոփոխված կանոնադրությունը հաստատվել է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից:

2016թ. մարտի 18-ին Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովը որոշում է կայացրել Բանկի՝ մեկ այլ բանկի հետ ակնկալվող միացման պայմանների և ժամկետների համաձայնեցման, ինչպես նաև այդ բանկի հետ Բանկի բաժնետոմսերի փոխանակման պայմանների շուրջ: Նաև համաձայնություն է ձեռք բերվել հաստատելու միացման պայմանագրի նախագիծը, որը դեռևս ենթակա է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատման:

Ակնկալվող միացման ավարտը տեղի կունենա 2016թ.՝ պայմանով, որ ձեռք բերվեն կարգավորող մարմնի կողմից պահանջվող բոլոր հաստատումները:

2016թ. ապրիլի 4-ին Բանկը թողարկել է ստորադաս փոխառություն՝ 2,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական գումարով՝ իր վերջնական վերահսկողի՝ Սուքիասյան ընտանիքի անդամներին: Ստորադաս փոխառության անվանական և արդյունավետ տոկոսադրույքն է՝ 10.5%, և այն ենթակա է մարման 7 տարում: Ստացված մուտքերն ուղղվել են Բանկի կապիտալի կայունացմանը և ներառված են Բանկի կանոնակարգային կապիտալի կառուցվածքում որպես լրացուցիչ կապիտալ:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ամսաթվի դրությամբ Բանկը բանակցություններ է վարում երրորդ բանկի հետ միացման վերաբերյալ: Հաշվի առնելով 2015թ. ընթացքում և տարեվերջին հաջորդած ժամանակահատվածում ձեռնարկված միջոցառումները, դեկավարությունը հաստատուն համոզվածություն ունի այն մասին, որ իրեն կհաջողվի սահմանված ամսաթվի դրությամբ համապատասխանություն ապահովել 30,000,000 հազար դրամի չափով կապիտալի գծով կանոնակարգային պահանջին: